

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

สุเมธ อีสโม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

STUDENT SUPPORT SYSTEM OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PHATTHALUNG SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
STUDENT SUPPORT SYSTEM OF SCHOOLS UNDER THE
OFFICE OF PHATTHALUNG SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE

ผู้วิจัย นายสุเมธ อิสโม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

.....อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

.....กรรมการและเลขานุการหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(อาจารย์ ดร.ตรัยภูมิินทร์ ตรีตรีศวร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

.....รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อาภาสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง	
ผู้วิจัย	นายสุเมธ อีสโม	ปีการศึกษา 2567
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข	

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 269 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test แบบ Independent Sample Test และค่าวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ประเด็นที่มีการเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารการศึกษา

Independent Study Title Student Support System of the Schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area

Researcher Mr. Sumate Issamo **Academic Year:** 2024

Degree Master of Education Program in Educational Administration

Advisor Assistant Professor Dr. Kanokkorn Sirisuk

Abstract

The objectives of this study were: 1) Study the student support system of the schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area; 2) Compare the student support system of the schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, which were classified by educational level, work experience, and school size; and 3) Study the suggestions regarding the student support system of the schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area. The sample group consisted of 269 teachers under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area. They were obtained by using stratified random sampling according to the size of the schools. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, Independent Sample Test, and One-Way ANOVA.

The results showed that: 1) The student support system of the schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, in a whole aspect, was at a high level. When considering each aspect, it was at a high level in every aspect. 2) Comparing the student support system of the schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, classified by educational level, it was found to be not different. When classified by work experience, in a whole aspect, it was found to be not different. When considering each aspect, the Student supporting and development aspect was a statistically significant difference at the .05 level. When classified by school size, in a whole aspect, it was found to be not different. When considering each aspect, the Student screening, and the Referring aspects were statistically significant differences at the .01 level. 3) In the suggestions regarding the student support system of the schools under the Office of Phatthalung Secondary Educational Service Area, it was found that the most frequently suggested aspect was the Familiarizing with students.

Keywords: Student Support System, School Administrators, Educational Administration

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลอันเป็นที่รักทุกคน รวมไปถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่นำพาผู้วิจัยให้ประสบความสำเร็จในการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพรรณ คงช่วย กรรมการและเลขานุการหลักสูตร และอาจารย์ ดร.ตรัยภูมิพันธ์ ตรีตรีศวร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทางช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รวมทั้งเสียสละเวลาทั้งกำลังกายและกำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ให้ความรู้และคอยอบรมสั่งสอนตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.มนต์ทิพา ไชยแก้ว อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นายพชร มั่นคง ผู้อำนวยการโรงเรียนควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง และนางสาวเกษรา นัยขาว รองผู้อำนวยการโรงเรียนควนขนุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เขต 3 ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ให้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและดำเนินการแจ้งบุคลากรในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ คณะครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ควนขนุน สำหรับกำลังใจ การสนับสนุน ช่วยเหลือ คำปรึกษา จนวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่คอยอบรมสั่งสอนทั้งด้านวิชาการ และการใช้ชีวิตทำให้ผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ของชีวิตที่ดีขึ้นจากเดิม

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน น้อง นักศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2565 ทุกคนที่คอยช่วยให้กำลังใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล ผลักดันผู้วิจัยในทุกด้าน

ขอขอบคุณครอบครัวนายธัญญ์ ทองคำและครอบครัวทองคำ ที่ให้สถานที่พักพิงและอำนวยความสะดวกในการมาศึกษาต่อในครั้งนี้

ขอขอบคุณนางเพ็ญศรี อิสโม นายอุดมศักดิ์ อิสโม ที่สนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร รวมไปถึงค่าเดินทางและอื่น ๆ รวมไปถึงกำลังใจที่สำคัญที่มอบให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณนายวีระพงศ์ สิริพิชญกรณ์ ที่ช่วยให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะ และคอยช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมาในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุเมธ อิสโม

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(9)
 บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
 บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การบริหารสถานศึกษา	10
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	18
บริบทเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
แบบแผนการวิจัย	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	58
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
 บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	91
 บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	100
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	102
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	111
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	120
ประวัติผู้วิจัย	127

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นตอน การรู้จักนักเรียนรายบุคคล.....	26
2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นตอน การคัดกรองนักเรียน.....	32
3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นตอน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.	34
4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นตอน การป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	38
5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นตอน การส่งต่อ.....	40
6 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา.....	43
7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง.....	56
8 แบบแผนการวิจัย.....	57
9 จำนวนและร้อยละของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา.....	63
10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้าน.....	65
11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	65
12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	66
13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.....	67
14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	68
15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งต่อ.....	69
16 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	71
18 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ ทำงาน.....	72
19 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้วย วิธีการของ Scheffe'	73
20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	73
21 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาด สถานศึกษา.....	75
22 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนก ตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม ด้วยวิธีการของ Scheffe'	76
23 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนก ตามขนาดสถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้วยวิธีการของ Scheffe'	76
24 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนก ตามขนาดสถานศึกษา ด้านการส่งต่อ ด้วยวิธีการของ Scheffe'	77
25 แสดงจำนวนข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง.....	78
26 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง.....	126

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาให้นักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2546: 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ได้บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 23 ข้อ 5 ได้บัญญัติว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542: 6) ซึ่งการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการ หรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคม ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือ เรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสาน

ความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตาม ศักยภาพ (กรมสุขภาพจิต, 2546: 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาและ แก้ปัญหาเด็กนักเรียนและเยาวชนในสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นแนวทางในการพัฒนา สร้าง ผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียน ให้มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน, 2563: 1) ซึ่งในหมวด หมายที่ 12 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีเป้าหมายระดับหมวดหมาย ได้แก่ 1) คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มี คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง อย่างพลิกโฉมฉบับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข 2) กำลังคนมี สมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานในอนาคต และ 3) ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2566: 125)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มี ศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และ สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 5)

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีความร่วมมือ ร่วมใจกัน ดำเนินงาน มีการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร มีการวางแผน การวินิจฉัย การสั่งการ การควบคุม และ การบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา มากที่สุด โดยมีกระบวนการ ดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารงาน คอยกำกับ ดูแลการปฏิบัติงาน อย่างใกล้ชิด และเป็นระบบ มีการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่าง สูงสุด (อารีชา วัฒนครใหญ่, 2560: 17) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัย ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มี การติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและ เชื่อถือได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนาระบบการบริหารให้เป็นไปตาม

นโยบายและสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่งการร่วมแรงร่วมใจโดยภาพรวม (ณัฐ ่วยงาน, 2565: 12)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษา หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายรวมถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด (กรมสุขภาพจิต, 2546: 4) โดยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้นมีความสำคัญที่จะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีข้อมูลนักเรียนที่แท้จริง ของนักเรียนทุก ๆ ด้าน และสามารถนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อการรู้จัก และเข้าใจ นักเรียนแต่ละบุคคลอย่างละเอียดรอบด้าน รวมทั้งเพื่อเป็นการจัดกลุ่มและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นจะได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าต่อไป ในทุกด้านจึงนำไปสู่การวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพต่อไป (จันทิมา นกอยู่, 2566:40) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบ หรือรับการประเมินได้ (กรมสุขภาพจิต, 2546: 2) ซึ่งการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ (กรมสุขภาพจิต, 2546: 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีเขตพื้นที่บริการ 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอ เมืองพัทลุง อำเภอกวนขน อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอกงหรา อำเภอดงหมัด อำเภอ ปาบอน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม อำเภอบางแก้ว และอำเภอศรีนครินทร์ ซึ่งในทั้ง 11 อำเภอนี้ประกอบไปด้วยสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 27 แห่ง ผู้บริหารและครูจำนวน 948 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 56 คนและครูจำนวน 890 คน จากการศึกษาแผนบริหารการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นฯ และนโยบายระยะเร่งด่วน ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ว่าจะเป็นนโยบายส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ การเสริมสร้างความสุขและความปลอดภัยของสถานศึกษา การเพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาค ทางการศึกษา การสร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนว การชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพ กายและสุขภาพจิตของผู้เรียน และการเสริมสร้างทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง, 2566: 8) นอกจากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ 4 ประเด็น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อน การพัฒนาการศึกษา ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัย

จากภัยทุรูปแบบ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร, 2566: 25) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากประเด็นข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและหน่วยงานต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แตกต่างกัน
3. ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวนข้าราชการครูทั้งหมด 890 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 269 คน ซึ่งได้มา จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970: 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของครู ดังนี้

2.1.1 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.2 ประสบการณ์ทำงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2.1.3 ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 1-120 คน
- 2) ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121-719 คน
- 3) ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 720-1,679 คน
- 4) ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน 1,680 คนขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547: 6) ดังนี้

2.2.1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล

2.2.2 การคัดกรองนักเรียน

2.2.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

2.2.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

2.2.5 การส่งต่อ

3. ขอบเขตเนื้อหา

3.1 แนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547: 6)

3.1.1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล

3.1.2 การคัดกรองนักเรียน

3.1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3.1.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

3.1.5 การส่งต่อ

4. ขอบเขตระยะเวลา

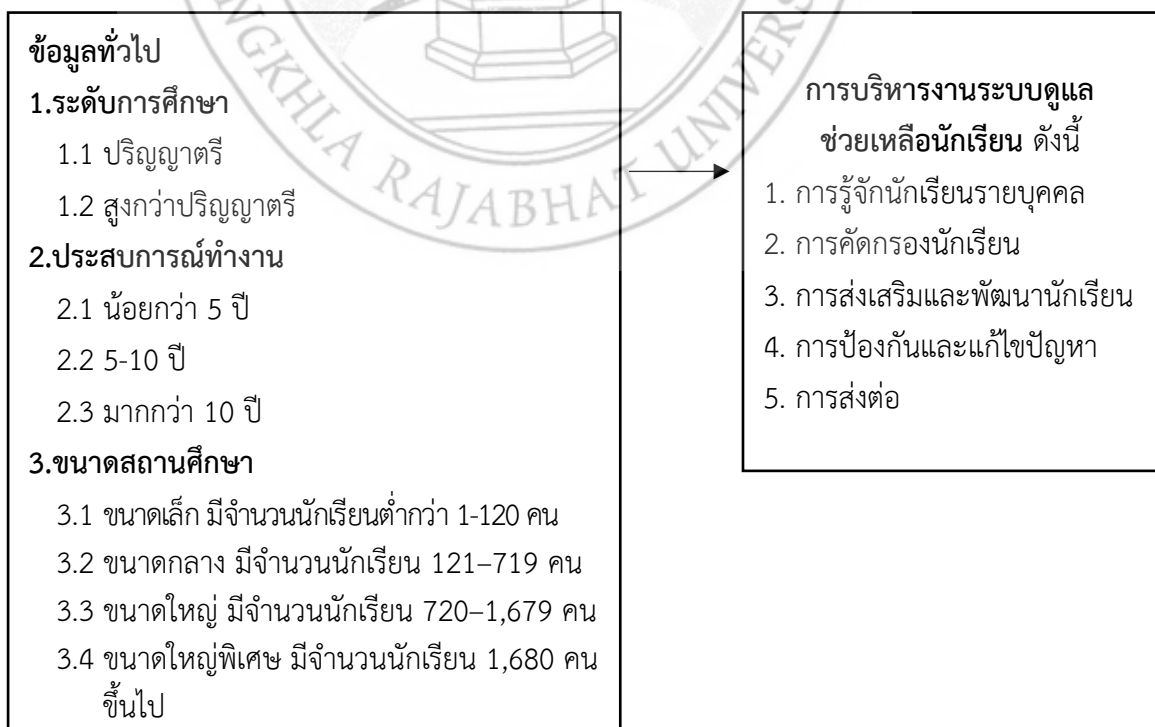
ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการวิจัย คือ ตั้งแต่ 1 มกราคม – 26 กันยายน 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้ในการศึกษา ดังภาพ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลุง ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับงานวิจัย ดังนี้

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการการดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ ครู ที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก้ไขนักเรียน มีการดำเนินงานขั้นตอนทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านพฤติกรรมทางเพศ โดยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายตาม ประเด็นในแต่ละด้าน นอกจากนั้นยังมีการใช้เครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในกระบวนการดำเนินงานตามประเด็นในแต่ละด้านเช่นเดียวกัน มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ

1.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่ สถานศึกษาจัดทำขึ้น สถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยการคัดกรองนักเรียนสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยจะต้องเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเองถูกจัดไว้ใน กลุ่มใด สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองและลงบันทึกในแบบสรุปผลการคัดกรอง และการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน นอกจากนั้นสถานศึกษาเครื่องมือในการคัด กรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดต่อไป

1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง สถานศึกษามีการสนับสนุนให้นักเรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง โดยจะต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมใน พัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีวิธีการจัดกิจกรรมที่ หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือ โครงการอื่น ๆ พิเศษ มีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนและรับผิดชอบการดำเนินงานจัด กิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง สถานศึกษามีการหาวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนไม่ให้เกิดเป็นปัญหาของสังคม โดยวิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การประสานกับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อการจัดกิจกรรม และการติดตาม รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง จะต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น ในการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานได้

1.5 การส่งต่อ หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก การส่งต่อภายในคือครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ส่วนการส่งต่อภายนอกคือการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อทั้งสองลักษณะจะต้องมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

3. ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

4. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

4.1 ปริญญาตรี

4.2 สูงกว่าปริญญาตรี

5. ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาของข้าราชการครู นับตั้งแต่วันแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

5.1 น้อยกว่า 5 ปี

5.2 5-10 ปี

5.3 มากกว่า 10 ปี

6. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดสถานศึกษาตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

6.1 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 1-120 คน

6.2 ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 121-719 คน

6.3 ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 720-1,679 คน

6.4 ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน 1,680 คนขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง หมายถึง การแบ่งเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาของจังหวัดพัทลุง มีเขตพื้นที่บริการ 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกวนขนุน อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอกงหรา อำเภอดงหมด อำเภอป่าบอน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม อำเภอบางแก้ว และอำเภอศรีนครินทร์ ซึ่งในทั้ง 11 อำเภอนี้ประกอบไปด้วยสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 27 แห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
2. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้ข้อมูลสารสนเทศซึ่งนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนในการดำเนินการส่งเสริม พัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.5 การบริหารจัดการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.6 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. บริบทเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
4. วิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

อารีชา วัฒนครใหญ่ (2560: 15) ได้กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการทำงานกับคน โดยคนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้ภารกิจขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ได้บังคับบัญชา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การบริหารจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องมีกาใช้กลยุทธ์ วิธีการบริหาร กระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคลใช้บทบาทของการเป็นผู้นำในการนำผู้อื่นทำงานตามวัตถุประสงค์ในการทำงาน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ธีรพงศ์ อุปทุม (2561: 20) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยอาศัยผู้นำองค์กรที่สามารถจัดการกระบวนการบริหารที่ประกอบด้วย

การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุมโดยอาศัยทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุ อุปกรณ์

ประภาส จิตร์ศิลป์ (2561: 18) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินการ หรือ กิจกรรม กระบวนการทำงาน ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและใช้ปัจจัย ทางการบริหาร เพื่อบรรลุประสิทธิผลขององค์อย่างมีประสิทธิภาพ

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 9) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การรวมกลุ่ม ตั้งแต่สองคนขึ้นไป การบริหาร มีแนวคิดมาจากธรรมชาติของมนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมซึ่งจะต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม โดยจะต้องมีผู้นำ กลุ่มและมีแนวทางหรือวิธีการควบคุมดูแลกันภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความสุขและความสงบเรียบร้อย ซึ่งอาจเรียกว่าผู้บริหาร ดังนั้นที่ใดมีกลุ่มที่นั้นย่อมมีการบริหาร และเป็นกระบวนการการดำเนินงาน อย่างมีศิลปะในการใช้คนและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564: 10) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกัน ทำงานของกลุ่มคน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีเป้าหมายร่วมกันโดยมีกระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ภายใต้ เงื่อนไขการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อการดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สุรัชย์ พรหมปากดี (2565: 21) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบโดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการชักจูงให้คนหันมาช่วยเหลืองานขององค์การ เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานให้ได้รับผลสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์โดยที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นทั้งหัวหน้า ผู้นำ ผู้ประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยกระบวนการ 7 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดการด้านบุคคลการอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการจัดการงบประมาณ

กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา (2565: 18) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการ หรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือและเป็นประโยชน์ในการบริหาร การบริหารจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถประสบการณ์ และทักษะ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จโดยผู้บริหารใช้ศาสตร์เป็นองค์ความรู้ แนวคิดและศิลปะหรือกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจ โดยใช้ทรัพยากร และเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

นิชาภา เจริญรวย (2566: 11) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปในองค์กรหรือหน่วยงานที่กระทำอย่างมีขั้นตอน ต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ร่วมกัน

บุษบา ชมที (2566: 12) ได้กล่าวว่า กระบวนการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทำงานร่วมกันโดยมีการวางแผน และแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้บริหารจะใช้ความสามารถเพื่อที่จะนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้ง บุคลากร วัสดุ งบประมาณมาจัดการตามหลักการที่วางไว้โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนเพื่อทำให้เกิดความสำเร็จ เป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

อุบลวรรณ ประจง (2566: 10) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ อันจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องมีปัจจัยในการดำเนินการ ได้แก่ คน เงิน วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมที่วางไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม การปฏิบัติการในองค์การและการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ กระบวนการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นผลสำเร็จด้วยการใช้บุคคล และทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุซึ่งเป้าหมายของความต้องการ

2. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

อาริชา วัฒนครใหญ่ (2560: 17) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงาน มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารมีการวางแผน การวินิจฉัย การสั่งการ การควบคุม และการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษามากที่สุด โดยมีกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารงานคอยกำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และเป็นระบบ มีการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ขวัญพิชา มิแก้ว (2562: 11) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติการกิจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562: 11) ได้กล่าวว่า การดำเนินการทุกอย่างของกลุ่มบุคคลในและนอกสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้

พิมพ์พิชญ์ สุภายอง (2563: 21) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในกระบวนการทำงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ทางการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีจุดมุ่งหมายให้สถานศึกษามีความก้าวหน้า ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพของสังคม รวมทั้งมุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564: 11) ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการทำงานโดยผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนทั้งศาสตร์และศิลป์ให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาพัฒนาเยาวชน ชุมชน สังคมในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและตรงตามความต้องการของสังคม

กัญจนพร ศรีมิ่งคง (2565 :33) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้กระบวนการในการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่นำไปสู่การดำเนินงานที่ดีมี ประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ธวัชชัย แสนดวง (2565 :44) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการ หรือกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข และผู้บริหารสถานศึกษา คือผู้ที่มีความสำคัญในการดำเนินงานทำหน้าที่กำกับ ควบคุมดูแลบริหารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงานเพื่อให้การดำเนินงาน ตามภารกิจของ สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ เกิดประสิทธิผลสูงสุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา มีกระบวนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานต่าง ๆ โดยทำหน้าที่สนับสนุน อำนวยความสะดวกเพื่อดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

สุนิสา มัยจัน (2563: 13) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษา มีการพัฒนาทักษะความรู้ในกระบวนการดำเนินงาน และการส่งเสริมประสบการณ์ การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนในการทำงานอย่างต่อเนื่อง การยอมรับจากบุคคลทั้งภายในและนอกสถานศึกษา รวมทั้งการจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 10) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอนในการ ปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จและเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าการบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วย ก่อให้เกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการดำเนินการตามลำดับ บังเกิดประสิทธิผลในงานนั้น การตัดสินใจเป็นการจุดประกายให้มีการเริ่มต้นในการ เพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการที่มีประสิทธิภาพและ ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินงานตามกระบวนการที่มีวัตถุประสงค์

อรุพงษ์ งานฉมิง (2564: 13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ช่วยการขับเคลื่อนนโยบายและกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กัญจนพร ศรีมงคล (2565: 34) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และการบริหารการศึกษา คือ เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนด แบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ เป็นการบริหารจัดการของผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในด้านการ การศึกษา ด้วยวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีขั้นตอน มีกติกา และวิธีการดำเนินการที่ สนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ณัฐ ช่วยงาน (2565: 12) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการต้องมีระบบและ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดต่อประสานงาน มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วม ดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการ ประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะพัฒนา กระบวนการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนและสร้างพลังแห่ง การร่วมแรงร่วมใจโดยภาพรวม

อัษฎา สุวดี (2565: 16) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพตามเป้าหมาย

ณัฐกรณ์ สมภาร (2566: 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและ การบริหารการศึกษา คือ กระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้อง กำหนดแบบแผนและมีเทคนิคต่าง ๆ ในการบริหารที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ถือเป็นการบริหารจัดการของผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในด้านการ การศึกษา มีวิธีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ขั้นตอน มีกฎกติกาชัดเจน และ ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของ สถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ เป็นภารกิจหลักในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการ ดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงาน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อร่วม ดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4. ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553: 14) ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนด สาระสำคัญไว้ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่ง ขอบข่ายงานการบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหาร งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

4.1 ด้านบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารสถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลและการวัดผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการมีภาระหน้าที่ 17 หน้าที่ด้วยกัน คือ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน

4.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความอิสระในการบริหารจัดการให้คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงบประมาณมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน คือ

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

7. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

9. การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ

12. การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือ สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

14. การจัดหาพัสดุ

15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

17. การเบิกเงินจากคลัง

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

19. การนำเงินส่งคลัง

20. การจัดทำบัญชีการเงิน

21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

4.3 ด้านบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา และมีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 หน้าที่ด้วยกัน คือ

1. การวางแผนอัตรากำลัง

2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 6. การลาทุกประเภท
 7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 12. การออกจากราชการ
 13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา
 19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
 20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4.4 ด้านบริหารงานบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการ บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลัก ในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษา ทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารงานทั่วไปมีภาระหน้าที่ 22 หน้าที่ด้วยกัน คือ

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ

9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากการศึกษาขอบข่ายสถานศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ 17 หน้าที่ ด้านบริหารงานบุคคล 20 หน้าที่ ด้านบริหารงานงบประมาณ 22 หน้าที่ และด้านบริหารงานทั่วไป 22 หน้าที่

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 37) ได้บัญญัติว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐาน การทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 8) ได้บัญญัติว่า กระบวนการดำเนินงานที่มุ่งให้การ คุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพ นักเรียน อย่างมีแบบแผน และมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ร่วมกับบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัย จากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้

อาริษา วัฒนศิริ (2560: 43) ได้กล่าวว่า กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีวิธีการ เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้โดยมีครูที่ปรึกษา/ ครูประจำชั้น เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน มีวิธีการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาโดยอาศัยความสัมพันธ์ ของครูที่มีต่อนักเรียน การประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ไขปัญหา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และยั่งยืน มีมาตรฐาน มีคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

เทิดศักดิ์ ยะย่อง (2562: 14) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน

สุภัสสร สุริยะ (2562: 9) ได้กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู รวมทั้งมีการประสานสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

กฤษฎิ์นิชา พุทธิระ (2564: 18) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการของครูประจำชั้นได้รู้จัก เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกันักเรียน ส่งเสริม ป้องกันปัญหาช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอยู่อย่าง มีความสุข ปรับตัวและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒ (2564: 12) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นระบบและมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วม ร่วมของบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการและ เครื่องมือ ที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานที่ตรวจสอบได้มีการส่งเสริม การป้องกันและช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพทักษะและการดำรงชีวิตที่ดี รอดพ้นจากวิกฤตโดยใช้ปัญญาและ คุณธรรมในการแก้ปัญหา

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 11) ได้กล่าวว่า สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบมีแบบแผน มีขั้นตอน มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานในการทำงาน ที่สามารถตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานมีครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักร่วมกับบุคลากร ทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี พัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้และ เจริญเติบโตองงาม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

ไกรฤกษ์ วิฬาสวรรณ์ (2565: 19) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการ การส่งเสริมพัฒนา การแก้ไขปัญหามาให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา เต็มตาม ศักยภาพ มีคุณลักษณะที่ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง อย่างมีขั้นตอน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักในการ ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการการ ดำเนินงานดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่าง ใกล้ชิดกับ ครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน

2. ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ศุภร เกษม ประมูล (2560: 40) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น มีความสำคัญ โดยทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนเป็น บุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิต ที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการ ทางการศึกษา

รัชพล เทียงดี (2563: 14) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญเพื่อ พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศชาติในอนาคต

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 14) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน โดยจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการ เรียน สุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ

มานิช ตัญยงค์ (2564: 24) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็น กระบวนการสำคัญที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะได้ร่วมมือกัน จะช่วยเหลือดูแลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ ก้าวหน้าในทุกด้าน สามารถปรับตัว แก้ปัญหา พัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จและอยู่ในสังคม ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

อภิญา สงนัย (2565: 30) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและ ความจำเป็น โดยนักเรียน จะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้าน พฤติกรรมให้มีคุณภาพ ครูใช้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถ ทางการเรียนรู้ ข้อมูลสุขภาพของ นักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

จันทิมา นกอยู่ (2566: 40) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น มี ความสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง ครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้นมีความสำคัญที่จะต้องรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล และมีข้อมูลนักเรียนที่แท้จริง ของนักเรียนทุก ๆ ด้าน และสามารถนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มา บูรณาการเพื่อการรู้จัก และเข้าใจ นักเรียนแต่ละบุคคลอย่างละเอียดรอบด้าน รวมทั้งเพื่อเป็นการจัด กลุ่มและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นจะได้ร่วมมือกัน

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าต่อไป ในทุกด้านจึงนำไปสู่การวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการจัดการศึกษา ทุกฝ่ายต้องร่วมมือในการพัฒนาและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อสร้างสังคมที่มุ่งหวัง

3. วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 5) ได้บัญญัติ ถึงวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1) เพื่อให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้

2) เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่งเสริมพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม (2560: 14) ได้กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงานตามขั้นตอน และมีการบันทึกหลักฐานที่สามารถตรวจสอบและประเมินได้

ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560 :18) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาวางแผน การดำเนินงานขั้นตอนอย่างมี ระบบ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ญาณิศา เขี่ยมสิริวุฒิ (2564: 14) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่

1) เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษามีระบบและมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีกระบวนการทำงานร่วมกันและมีความชัดเจน มีเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงานที่ตรวจสอบและประเมินได้

3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

4) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ตรงกับสภาพปัญหาและส่งต่ออย่างมีระบบ

5) เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรู้และปฏิบัติตามหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 14) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์นั้น เพื่อให้โรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและประสิทธิภาพ โดยมีวิธีการและกระบวนการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้ส่งเสริมให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ ทำให้ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ไกรฤกษ์ วิหาสุวรรณ (2565: 22) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเพื่อให้ นักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหา ได้รับช่วยเหลือจากสถานศึกษากิจกรรมสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อดูแลแก้ไขช่วยเหลือ และพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยผ่านวิธีการ กระบวนการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพ มีเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิเทศ ติดตามและตรวจสอบได้

4. ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 37) ได้บัญญัติว่า ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

- 1) ประโยชน์ต่อนักเรียน
 - 1.1) ได้รับการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อม ทางสังคมอย่างทั่วถึง
 - 1.2) ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ
 - 1.3) ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข
 - 1.4) มีทักษะชีวิต และมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง
- 2) ประโยชน์ต่อครู
 - 2.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2) มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
 - 2.3) มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 2.4) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
- 3) ประโยชน์ต่อผู้บริหาร
 - 3.1) รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
 - 3.2) ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนด แนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา
 - 3.3) มีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบ ภายใต้การมีส่วนร่วม
- 4) ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ชุมชน
 - 4.1) ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน

- 4.2) เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน
 - 4.3) เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน
 - 4.4) มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง
 - 5) ประโยชน์ต่อโรงเรียน
 - 5.1) มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
 - 5.2) ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือ จากชุมชน บุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง
 - 5.3) มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร
 - 6) ประโยชน์ต่อเขตพื้นที่การศึกษา
 - 6.1) พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน
 - 6.2) พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงานนิเทศ ติดตามผล ประเมินผล และการวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 6.3) มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียน เพื่อพัฒนาต่อไป
 - 7) ประโยชน์ต่อประเทศชาติ
 - 7.1) นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข
 - 7.2) มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
 - 7.3) ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและ เยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ
 - 7.4) ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลัง อันสำคัญในการพัฒนาประเทศ
- นิษฐา กลิ่นเอี่ยม (2561: 15) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน ขอบข่าย โครงสร้างในการดำเนินงาน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ เมื่อดำเนินงานผลประโยชน์ที่ได้รับก็จะเกิดขึ้นกับหลายฝ่ายและสิ่งที่จะทำให้ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีปัจจัยต่างๆ เป็น ส่วนสำคัญที่สนับสนุนความสำเร็จของการดำเนินงาน
- ฤทธิ์ธัช ภู่อางค์ (2563: 52) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์และคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์กับสถาบันและบุคลากรที่ มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ นักเรียนจะได้รับการดูแลช่วยเหลือ พัฒนา ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และ สภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ช่วยเหลือนักเรียน ครูได้ตระหนักและเห็นคุณค่าถึงความสำคัญในการดูแล ผู้บริหารโรงเรียนได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ในการกำหนดแนวทางการพัฒนา นักเรียน โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนตระหนักในการ มีส่วนร่วมกับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศระดับบุคคลและระดับโรงเรียน เพื่อพัฒนางาน และประเทศชาติมีส่วนช่วยให้ประชากรมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ประเทศ

กฤษฎีกา พุทธิระ (2564: 23) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ นักเรียนได้รับการดูแล ช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา ครูมีความใกล้ชิดกับนักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน รู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้ เรียนรู้อย่างมีความสุข และฉลาดทางอารมณ์

ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 16) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์ทั้งต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และส่งผลต่อประเทศชาติ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมเต็ม ตามศักยภาพ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่กับบุคคลอื่นและในสังคมได้อย่างมีความสุข

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 16) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยมี กระบวนการและวิธีการที่มีคุณภาพ บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กร ภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา แต่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น เป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูและ ผู้เกี่ยวข้อง มีการทำงาน เป็นทีม ร่วมคิด ร่วมวางแผน เพื่อสร้างสรรค์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบละคุณภาพ

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 19) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมีประโยชน์อย่างกว้างขวาง โดยเริ่มต้นจากตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง ชุมชน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และประเทศชาติ ซึ่งนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงกับสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์อย่างเหมาะสม โดยการได้รับ การช่วยเหลือจากครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อพัฒนานักเรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้อย่างทั่วถึงและรอบคอบสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน เช่น นักเรียน ครู ผู้บริหาร สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประเทศชาติ เป็นต้น

5. การบริหารจัดการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 37) ได้บัญญัติว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้หลักการบริหารจัดการคือ การบริหารเชิงระบบ ดังนี้

การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบ ซึ่งเป็น องค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด จะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงาน เป็นกระบวนการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติเป็นมาตรฐาน และการบันทึกการทำงานเป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากบันทึกนี้ จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้

ผู้อื่นตรวจสอบได้ และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของระบบ
ย่อยส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียน ทั้งระบบ

การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคน โดยใช้กระบวนการ วิธีการ และ
บันทึก บุคคลภายในองค์กร ที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่าง ๆ จะปฏิบัติและบันทึกต่อเนื่อง เป็น
ปัจจุบัน

การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมิน ตนเอง ร่วมกันประเมิน หรือ
ผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายใน ระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน

การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมิน มาแก้ไขพัฒนางาน ซึ่งอาจจะ
แก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็น กระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้นจนระบบ คุณภาพหรือ
วงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร อย่างยั่งยืน

6. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (สำนักวิชาการ
มาตรฐานการศึกษา, 2547: 6) ได้แก่

1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 37) และสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 14) ได้บัญญัติว่า นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่
เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิด พฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น
การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้นครูที่ปรึกษา
มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์
ในการส่งเสริมพัฒนาการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูล
เชิงประจักษ์มิใช่ การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้
ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนดังนี้

1) ด้านความสามารถ

1.1) การเรียน

1.2) ความสามารถพิเศษ/อัจฉริยะ

2) ด้านสุขภาพ

2.1) ร่างกาย/ความพิการ

2.2) จิตใจ-พฤติกรรม

3) ด้านครอบครัว

3.1) เศรษฐกิจ

3.2) การคุ้มครองสวัสดิภาพ

4) ด้านสารเสพติด

5) ด้านความปลอดภัย

6) พฤติกรรมทางเพศ

7) ด้านอื่น ๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน

ตาราง 1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นตอน การรู้จักนักเรียนรายบุคคล

กระบวนการ ดำเนินงาน/ประเด็น พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควร ทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
การรู้จักนักเรียน รายบุคคล			
1. ด้านความสามารถ			
1.1 การเรียน	1. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนในแต่ละ รายวิชา 2. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยใน แต่ละภาคเรียน/ปี การศึกษาที่ผ่านมา 3. ผลการสอบวัด ความรู้มาตรฐาน ระดับชาติ (NT) 4. พฤติกรรมการเรียน	- ศึกษาข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ผลการ วัดความรู้มาตรฐาน ระดับชาติ (NT) ฯลฯ - สังเกตสำรวจ พฤติกรรมการเรียน เช่น การมาเรียน อย่างสม่ำเสมอเวลาเข้า ชั้นเรียน	- ระเบียบสะสม แบบประเมินจุด แข็งและจุดอ่อน - แบบทดสอบทาง การเรียนรู้ประเภท ต่าง ๆ ที่ สถานศึกษาจัดทำ ขึ้นหรือ แบบทดสอบ มาตรฐานอื่น ๆ
1.2 ความสามารถ พิเศษ	1. พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึง ความสามารถพิเศษ 2. ผลงาน ชิ้นงาน โครงงาน 3. เอกสารหลักฐาน ร่องรอย แสดงถึง พฤติกรรม ที่โดดเด่น	- สัมภาษณ์สอบถามครู ประจำวิชา ผู้ปกครอง นักเรียน - อื่น ๆ - สัมภาษณ์สอบถามครู ประจำวิชา ผู้ปกครองนักเรียน - อื่น ๆ - สังเกต - การแสดงออกถึง ความสามารถพิเศษ	- แบบสำรวจ พฤติกรรมทางการ เรียน - แบบการสัมภาษณ์ - แบบสังเกต พฤติกรรมทางการ เรียน - แบบบันทึกการ สัมภาษณ์ - ระเบียบสะสม

ตาราง 1 (ต่อ)

กระบวนการ ดำเนินงาน/ประเด็น พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควร ทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
		ความถนัด ความสนใจ การมีบทบาทหน้าที่ พิเศษในสถานศึกษา - ใช้แบบสำรวจความ สามารถพิเศษ 10 แวว - แบบประเมินพหุ ปัญญา - อื่นๆ	- แบบสำรวจ ความสามารถ พิเศษ 10 แว - แบบประเมิน พฤติกรรมเด็ก อัจฉริยะ - แบบประเมินพหุ ปัญญา - แฟ้มสะสม ผลงาน - แฟ้มข้อมูล นักเรียนเก่ง/ สร้างชื่อเสียงให้ สถานศึกษา - อื่น ๆ
2. ด้านสุขภาพ 2.1 ร่างกาย	1. ความปกติ ความ พิการ หรือความ บกพร่องทาง ร่างกาย เช่น การ มองเห็น การได้ยิน บกพร่องด้านการ พูดและภาษา ออทิสติก หรือ พิการซ้อน 2. โรคประจำตัว 3. ความสัมพันธ์ ระหว่างส่วนสูงกับ น้ำหนัก 4. ความสะอาดของ ร่างกาย	- สำนวณนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ - ศึกษาระเบียบสะสม - ศึกษาข้อมูลจากแบบ บันทึกสุขภาพ - การสัมภาษณ์ - การสอบถาม - การสังเกต	- แบบสำรวจ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ - ระเบียบสะสม - แบบบันทึกสุขภาพ - แบบบันทึกการ สัมภาษณ์ - แบบบันทึกการ สังเกต - อื่น ๆ - บันทึกการเยี่ยม บ้าน - แบบประเมินจุด แข็งและจุดอ่อน (SDQ)

ตาราง 1 (ต่อ)

กระบวนการ ดำเนินงาน/ ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
2.2 จิตใจพฤติกรรม	1. สภาพอารมณ์ที่มีผลต่อ การดำเนิน ชีวิตประจำวัน เช่น ความวิตกกังวลหรือ ซึมเศร้า 2. ความประพฤติ เช่น การ ลักขโมย การทำร้าย ตนเอง ฯลฯ 3. พฤติกรรมต่างๆ ที่มี ผล ต่อการเรียน ความสามารถพิเศษ และการปรับตัว เช่น พฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น 4. ความสัมพันธ์กับ เพื่อน/ ครู/ผู้ปกครอง	- การสังเกต - การสอบถาม - เยี่ยมบ้าน - วิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อน - การประเมินความ ฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	- แบบประเมินความ ฉลาดทางอารมณ์ (EQ) - แบบบันทึกการสังเกต - แบบบันทึกการ สัมภาษณ์ - อื่นๆ
3. ด้านครอบครัว	1. รายได้ผู้ปกครอง	- ศึกษาข้อมูลจาก	- ระเบียบสะสม
3.1 เศรษฐกิจ	2. ภาระหนี้	- ระเบียบสะสม	- แบบบันทึกการเยี่ยม
	3. ความเพียงพอของ รายรับรายจ่าย	- สัมภาษณ์นักเรียน ผู้ปกครอง	- บ้าน - แบบระบบข้อมูล
	4. จำนวนเงินที่นักเรียน ได้รับและใช้จ่ายในแต่ละ วัน	- เยี่ยมบ้าน - ศึกษาข้อมูล EIS	- สารสนเทศทางการ ศึกษา - แบบบันทึกการ สัมภาษณ์

ตาราง 1 (ต่อ)

กระบวนการ ดำเนินงาน/ ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
3.2 การ คุ้มครอง สวัสดิภาพ	1. ความสามารถในการ คุ้มครองดูแลนักเรียนได้ อย่างปลอดภัยเหมาะสม ของผู้ปกครอง	- ศึกษาจากกระเป๋น สะสม - สังเกต - สอบถาม	- ระเบียนสะสม - แบบบันทึกการสังเกต - แบบบันทึกการเยี่ยม บ้าน
	2. ความเหมาะสมของ สภาพที่อยู่อาศัย	- เยี่ยมบ้าน - สำนวญเด็กด้อย โอกาส	- แบบสำรวจข้อมูล นักเรียนด้อยโอกาส ทางการศึกษา
	3. ความสัมพันธ์ของคนใน ครอบครัว		- แบบสรุปจำ
	4. การถูกคุกคามล่วง ละเมิดทางเพศ		
4. ด้านสารเสพติด	1. พฤติกรรมที่แสดงออก	- สังเกต	- แบบบันทึกการสังเกต
	2. พฤติกรรมการเรียน ใน ชั้นเรียน	- สัมภาษณ์ - สอบถาม	- แบบบันทึกการ สัมภาษณ์
	3. การใช้จ่ายเงิน	- เยี่ยมบ้าน	- แบบสอบถาม
	4. การคบเพื่อน	- ตรวจสอบสุขภาพ	- บันทึกการเยี่ยมบ้าน
	5. สุขภาพและบุคลิกภาพ	- ตรวจสอบปัสสาวะ	- แบบสรุปผลการตรวจสอบ สุขภาพ
	6. สถานภาพทางครอบครัว และสิ่งแวดล้อม		- แบบสรุปผลการตรวจสอบ ปัสสาวะ
	7. ผลการตรวจสอบปัสสาวะ		- อื่น ๆ
5. ด้านความ ปลอดภัย	1. สถานภาพครอบครัว และสิ่งแวดล้อม	- ศึกษาข้อมูลจาก ระเบียนสะสม	- ระเบียนสะสม
	2. ข้อมูลการเดินทาง/ การ ใช้ยานพาหนะ	- การประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนของ นักเรียน	- แบบประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียน (SDQ)
	3. การจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษา	- การสัมภาษณ์ นักเรียน/ ผู้ปกครอง	- แบบบันทึกการ สัมภาษณ์นักเรียน/ ผู้ปกครอง
	4. การแต่งกายที่หล่อแหลม ฯลฯ	- สังเกตพฤติกรรม นักเรียน - การเยี่ยมบ้าน	- แบบบันทึกการ สังเกต พฤติกรรมนักเรียน - แบบบันทึกการเยี่ยม บ้านนักเรียน

ตาราง 1 (ต่อ)

กระบวนการ ดำเนินงาน/ประเด็น พิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
6. พฤติกรรมทาง เพศ - พฤติกรรมผู้สาว - พฤติกรรม เปี่ยงเบนทางเพศ	1. บุคลิกภาพ - อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรม เหมือนเพศตรงข้าม - มีพฤติกรรมเหมือนเพศตรง ข้าม 2. สังเกตพฤติกรรมที่ แสดงออก	- การสังเกตพฤติกรรม - การสัมภาษณ์นักเรียน/ ผู้เกี่ยวข้อง - การตอบแบบสอบถาม ประเภทอื่น ๆ เช่น ใครเอ่ย - การทำแบบทดสอบ บุคลิกภาพ	- แบบบันทึกการ สังเกต - แบบบันทึกการ สัมภาษณ์ - แบบสอบถาม - แบบทดสอบ บุคลิกภาพ

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 39)

ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560: 25) ได้กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

อาริษา วัฒนครใหญ่ (2560: 55) ได้กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การศึกษา การรวบรวมข้อมูลด้านการรู้จักนักเรียน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เพราะมีพื้นฐานความเป็นม ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกที่หลากหลาย การรู้จักข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จัก เข้าใจนักเรียนมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้รับมา วิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ใช่จากการใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน หรือ เกิดได้น้อยที่สุด

เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562: 19) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับตัวนักเรียน ทั้งในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านส่วนตัวและการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการส่งเสริมการป้องกันและการแก้ปัญหา

สุภัสสร สุริยะ (2562: 20) ได้กล่าวว่า ความแตกต่างของนักเรียน กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการกำหนด แต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันโดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวและด้านอื่น ๆ ใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 22) ได้กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการดำเนินงานโดยใช้ระเบียบสะสมที่ให้ข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกาย และ

ด้านครอบครัว โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพราะนักเรียนแต่ละบุคคล มีความแตกต่าง มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ การรับรู้ข้อมูลของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจมากขึ้นและนำข้อมูลไปคัดกรองได้ถูกต้อง สามารถช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 25) ได้กล่าวว่า สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการในการดูแลนักเรียนในขั้นตอนของการศึกษาข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างละเอียดทุกด้าน ทั้งประวัติส่วนตัว ประวัติการเรียน ด้านสุขภาพด้านความสามารถต่าง ๆ ความสามารถพิเศษฯ ด้าน ครอบครัว ด้านฐานะของครอบครัว ด้านความประพฤติ ด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไข เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละคนได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม โดยกระบวนการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ระเบียนสะสมแบบประเมินจุด แข็งและจุดอ่อน (SDQ) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา การรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก้ไขนักเรียน มีการดำเนินงานขั้นตอนทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านพฤติกรรมทางเพศ โดยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายตามประเด็นในแต่ละด้าน นอกจากนั้นยังมีการใช้เครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในกระบวนการดำเนินงานตามประเด็นในแต่ละด้านเช่นเดียวกัน มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ

2) การคัดกรองนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 43) ได้กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2) กลุ่มเสี่ยง หมายถึง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

3) กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ หมายถึง เหตุ อย่านักเรียนรู้ว่าตนเองจัดอยู่ในกลุ่มใด เรื่องดังกล่าวจะเป็นความลับ

จากการคัดกรองจะพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่ง เด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ ได้แก่

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม
7. เด็กออทิสติก
8. เด็กอัจฉริยะ

หมายเหตุ โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กเหล่านี้ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ตาราง 2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน

กระบวนการดำเนินงาน/ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
การคัดกรอง กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	- ข้อมูลการศึกษานักเรียน รายบุคคล	1. แยกนักเรียนตาม เกณฑ์การคัดกรอง และลงบันทึกในแบบ สรุปผลการคัดกรอง 2. จัดทำเอกสาร สารสนเทศผลการคัด กรองนักเรียน	1. เกณฑ์การคัด กรองนักเรียน 2. แบบบันทึก การคัดกรอง 3. แบบสรุปผล การคัดกรอง

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 44)

จากการคัดกรองจะพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ได้แก่

- 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
- 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 3) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 4) เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
- 5) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 6) เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม
- 7) เด็กออทิสติก

8) เด็กอัจฉริยะ

โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กเหล่านี้ ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

นุชรีย์ ผึ้งคุม (2560: 19) ได้กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการจัดกลุ่มนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนที่ได้กำหนด คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนจะมีประโยชน์มากสำหรับครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการป้องกัน แก้ไข เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562: 20) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล มาพิจารณาเพื่อจำแนกนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา แล้วให้ความช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหา

พรศักดิ์ ผกากรอง (2562: 32) ได้กล่าวว่า สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรอง นักเรียน คือ กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อผลการคัด กรองนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรอง โดยในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงช่วยให้ครูที่ปรึกษาทราบพฤติกรรม และแนวโน้ม ของพฤติกรรมนักเรียนที่รับผิดชอบ ทำให้ครูที่ปรึกษา มีความเข้าใจในตัวนักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ประสานงาน กับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสามารถวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนและในแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ศิวา ขุนชำนาญ (2564 :25) ได้กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านผลการเรียนรู้ ด้านความประพฤติ โดยการกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนนั้นทางคณะครู ควรมีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มให้ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะครู แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนได้จัดขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือได้อย่างตรงเป้าหมาย

ไกรฤกษ์ วิฬาสวรรณ์ (2565: 26) การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นหรือตามดุลยพินิจของครูประจำชั้น จัดได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับ ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ และนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น สถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยการคัดกรองนักเรียนสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยจะต้องเก็บข้อมูลไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเองถูกจัดไว้ในกลุ่มใด สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองและลงบันทึกในแบบสรุปผลการคัดกรองและการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน นอกจากนั้นสถานศึกษา

เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

3) การส่งเสริมนักเรียนและพัฒนา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 45) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแล ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกกลุ่ม (กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา) ดังนี้

- 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2) การจัดประชุมผู้ปกครอง
- 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) โครงการอื่นๆพิเศษ

ตาราง 3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

กระบวนการ ดำเนินงาน/ ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควร ทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
การส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน ครูควรจัดกิจกรรม ส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน ทุกกลุ่ม (กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มมีปัญหา)	1. ข้อมูลนักเรียน เป็น รายบุคคล 2. ข้อมูลการคัดกรอง นักเรียน	1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม จัดตามความต้องการของ นักเรียนและให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในการจัด กิจกรรม 2. การจัดประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) 2.1 การจัดประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน ควรจัด ประชุม อย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง 2.2 ครูประจำชั้น ครูที่ ปรึกษาควรเตรียม ความพร้อมก่อนการ	- แบบสำรวจความ ต้องการของ นักเรียน - แบบบันทึกผลการ จัดกิจกรรมโฮมรูม - แบบประเมินผลการ จัดกิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมโฮมรูมของ นักเรียน - แบบบันทึกผลการ ประชุมผู้ปกครอง ชั้นเรียน

ตาราง 3 (ต่อ)

กระบวนการ ดำเนินงาน/ ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควร ทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
		ประชุม ในด้านต่าง ๆ เช่น - ข้อมูลนักเรียนแต่ละคน - วัตถุประสงค์ในการจัด กิจกรรม - กิจกรรมที่จะดำเนินการ - ฯลฯ	
		2.3 จัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน	
		2.4 สรุปและบันทึก หลักฐานการประชุม ผู้ปกครองแต่ละครั้ง เพื่อประโยชน์ดังนี้ - เป็นหลักฐานในการจัดประชุม แต่ละครั้ง - เป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียนต่อไป - เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป	
		3. กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	
		4. โครงการพิเศษอื่น ๆ	

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 46)

ข้อควรตระหนักในการดำเนินกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรม Classroom meeting (จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน) ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา ควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบ หรือการต่อต้าน จากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียน หรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุม

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึง ความห่วงใย เอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน

3. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรนำกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนัก ในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา

4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ควรเป็นกิจกรรมหลากหลาย ตามความสนใจของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

นุชรี ผึ้งคุม (2560: 19) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม นักเรียนสามารถคิดการตัดสินใจ การปรับตัว การวางแผนชีวิต ช่วยส่งเสริม ความสามารถของนักเรียน ซึ่งทำให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น โดยผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน

นิษฐา กลิ่นเอี่ยม (2561: 36) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกระบวนการหรือกิจกรรมที่ให้นักเรียนทุกกลุ่มได้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมีคุณภาพตามศักยภาพของแต่ละคน โดยมีกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีการของแต่ละโรงเรียนจะเลือกนำไปใช้ตามความเหมาะสม

เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562 :22) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น ตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง

พรศักดิ์ ฝากรอง (2562: 35) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน คือกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เพื่อส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อย เป็นรายบุคคลตามระดับความสามารถปัจจุบันของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาดำรงตนได้เหมาะสม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเพื่อวางแผนการดำเนินการร่วมกัน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 31) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้กับนักเรียนทุกกลุ่ม โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีความต่อเนื่อง ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาการสนับสนุนให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณภาพภาคภูมิใจในตนเอง โดยจะต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมในพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียน หรือโครงการอื่น ๆ พิเศษ มีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนและรับผิดชอบการดำเนินงานจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

4) การป้องกันและแก้ไขปัญา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 49) ได้กล่าวว่า ในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับ นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้นจำเป็นอย่างมากที่ต้อง ให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญาของสังคมการป้องกันและแก้ไขปัญาให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิค วิธีการ

- 1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น
- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญา
- 3) การติดตาม ดูแลช่วยเหลือ

กระบวนการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ครูควรจัดกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญา

4.1 ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ

4.1.1) ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย ประวัติส่วนตัว ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลครอบครัว และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

4.1.2) ข้อมูลการคัดกรองนักเรียน

4.1.3) ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง

4.2 วิธีการดำเนินการกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในขั้นตอนการป้องกันและแก้ไขปัญา

4.2.1) ให้คำปรึกษาเบื้องต้น

4.2.2) ประสานกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆเพื่อการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

4.2.3) ติดตาม รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง

ตาราง 4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

กระบวนการ ดำเนินงาน/ ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควร ทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/ แหล่งข้อมูล
การป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไข ครูควรจัด กิจกรรมป้องกัน และช่วยเหลือ นักเรียน ในกลุ่ม เสี่ยงและกลุ่มมี ปัญหา	1. ข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล - ประวัติส่วนตัว - ข้อมูลสุขภาพ - ข้อมูลด้านการเรียน - ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ - ข้อมูลครอบครัว ฯลฯ 2. ข้อมูลการคัดกรอง นักเรียน 3. ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง	1. ให้คำปรึกษาเบื้องต้น 2. ประสานกับครูและ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการ จัดกิจกรรม เช่น - กิจกรรมในห้องเรียน - กิจกรรมเสริมหลักสูตร - กิจกรรมซ่อมเสริม - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฯลฯ 3. ติดตาม/รายงานผล ผู้เกี่ยวข้อง	- แบบบันทึกการ ให้คำปรึกษา - แบบบันทึกผล การประสาน และช่วยเหลือ นักเรียน - แบบบันทึกการ ติดตามดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 50)

อาริชา วัฒนครใหญ่ (2560: 62) ได้กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน หมายถึง การดำเนินการหาวิธีการเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ด้วยการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การป้องกัน และแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนโดยการใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย มีการประเมินติดตาม และรายงาน ผลอย่างเป็นระบบครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกันวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่งอาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของบุคคล การช่วยเหลือแก้้ปัญหาของนักเรียนจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือที่ตายตัวเพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสามารถ เรียนรู้ ผูกพันเพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับปัญหาของนักเรียนแต่ละคนได้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องคำนึงถึงปัญหา และวางแผนดำเนินงานเพื่อให้ความต้องการช่วยเหลือของนักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม เมื่อได้ทำ การสืบค้นหาสาเหตุและแหล่งที่เป็นปัญหาได้แล้วจะต้องหาวิธีการความช่วยเหลือแก่นักเรียนได้ตรงจุดหมายความว่า ถ้าปัญหาใดที่เกินขอบเขตแห่งความรู้ ความสามารถของตนแล้ว ควรจะส่งต่อนักเรียนผู้นั้นไปยังผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เพื่อรับการช่วยเหลือหรือบำบัดให้ตรงตามกรณีต่อไป

พรศักดิ์ ผกากรอง (2562: 37) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกัน และแก้ไข้ปัญหานักเรียน คือ กระบวนการที่ครูที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาต้องใช้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ และหาวิธีการ ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไข้ที่หลากหลาย ไม่ปล่อยปละละเลยให้เป็นปัญหา

สังคม โดยจัดกิจกรรมใน รูปแบบการให้คำปรึกษาเบื้องต้นใกล้กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเยี่ยมบ้านนักเรียน และรายงานผลความก้าวหน้าแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างเป็นระบบ

สภัสสร สิริยะ (2562: 32) ได้กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นการดูแลให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อผ่อนคลายปัญหานักเรียนให้ลดน้อยลง การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 34) ได้กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง การดำเนินงานการให้คำปรึกษา เบื้องต้น ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดโดยครูประจำชั้นหรือ ครูที่ปรึกษาซึ่งมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของ สภาพปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูและผู้ปกครองต้องใช้สติและความรอบคอบในการแก้ปัญหา คำนึงถึงความแตกต่างแต่ละบุคคล และมีการประสานงานร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสื่อสารกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ไกรฤกษ์ วิฬาสวรรณ์ (2565: 31) ได้กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นการดำเนินงานให้ความรู้ต่อ ประเด็นปัญหาของนักเรียน ให้นักเรียนทราบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะป้องกันปัญหาของนักเรียน ต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครอง นักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครองและ ตัวนักเรียน การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการหาวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนไม่ให้เป็นปัญหาของสังคม โดยวิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การประสานกับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการจัดกิจกรรม และการติดตาม รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง จะต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมชมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น ในการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรสามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานได้

5) การส่งต่อ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 51) ได้กล่าวว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็ก มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนา และช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียน

2. การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กร ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนว หรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง การดำเนินการส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพจึงมีกระบวนการดังนี้

ตาราง 5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนการส่งต่อ

กระบวนการดำเนินงาน/ประเด็นพิจารณา	ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ	วิธีการ	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
การส่งต่อ			
1. การส่งต่อภายใน	- ประวัติส่วนตัว - ข้อมูลสุขภาพ - ข้อมูลด้านการเรียน	1. ทำความเข้าใจและ ชี้แจงนักเรียนถึง ความจำเป็นที่ต้อง ส่งต่อ 2. ประสานกับครูที่จะช่วยเหลือต่อ	- แบบบันทึกการส่งต่อภายในของโรงเรียนเป็นรายบุคคล/กลุ่ม
2. การส่งต่อภายนอก	- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ - ข้อมูลครอบครัว - ข้อมูลที่ได้รับการช่วยเหลือเบื้องต้น	3. สรุปข้อมูลนักเรียน และวิธีการช่วยเหลือ ที่ผ่านมาในบันทึกการส่งต่อ 4. นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ที่จะไปพบครู ที่รับการช่วยเหลือต่อ 5. ติดตามผลการช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ 6. ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก - ในรายการของนักเรียนที่อยากต่อการช่วยเหลือครูแนะแนว/ผู้เกี่ยวข้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก - ติดตามผลการช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญและรายงานผลการช่วยเหลือ	- แบบรายงานการแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน - แบบรายงานการแจ้งผลการช่วยเหลือนักเรียน

นุชรีย์ ผึ้งคุ้ม (2560: 28) ได้กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน ครูที่ปรึกษามีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการประสานงานเพื่อการส่งต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว

อาริษา วัฒนครใหญ่ (2560: 64) ได้กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น โดยการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง หรือครูที่เกี่ยวข้อง และการส่งต่อภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น จิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562: 26) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อ หมายถึง การ ดำเนินงานเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มมีปัญหา กรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น โดยการส่งนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 37) ได้กล่าวว่า จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียน คือ กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนใน กรณีนักเรียนที่มีปัญหาบางประการที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือโรงเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ยากต่อการแก้ไขหรือให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมได้ ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหา ของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว โดยมี การบันทึกผลการช่วยเหลือ การส่งต่อนักเรียน ภายในและภายนอกโรงเรียน การติดตามผลการส่งต่อนักเรียน และสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา ไม่สามารถแก้ไข ปัญหาของนักเรียนได้แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา จึงทำการส่งต่อให้กับครูท่านอื่นเป็นคนช่วยเหลือ เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูฝ่ายปกครอง

2) การส่งต่อภายนอก คือ การที่ครูฝ่ายปกครองหรือครูแนะแนว เป็นผู้ดำเนินการส่ง ต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เนื่องจากเห็นว่าไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ หรือยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะช่วยเหลือได้หรือหลังจากให้การช่วยเหลือแล้วนักเรียนไม่ดีขึ้น

อภิญา สมนัย (2565: 21) ได้กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับ ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนหรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งต่อ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก การส่งต่อภายในคือครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ส่วนการส่งต่อภายนอกคือการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียน

ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น การส่งต่อทั้งสองลักษณะจะต้องมีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

บริบทเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

1. ความเป็นมา

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มาตรา 4 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้นโดยจัดทำเป็นแผน 5 ปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทแผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายและจุดเน้นสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงข้อมูลสู่ระบบติดตามและประเมินผล แห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ตามระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2562

2. สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง หมู่ที่ 9 ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง 93110 โทรศัพท์ 063-0810910 เว็บไซต์ : <https://seapt.go.th/> จัดตั้งขึ้นตามที่ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 และแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 28 มกราคม 2564 โดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้ง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) จำนวน 62 เขต เขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 11 อำเภอ ของจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน อำเภอดงหมอน อำเภอควนขนุน อำเภอปากพะยูน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าบอน อำเภอบางแก้ว อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง

3. ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

จำนวนบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ตาราง 6 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

ตำแหน่ง	ระดับตำแหน่ง	วิทยฐานะ	ครูและบุคลากรทางการศึกษา
1. สายงานบริหาร			
ผู้อำนวยการโรงเรียน	คศ.4	เชี่ยวชาญ	1
	คศ.3	ชำนาญการพิเศษ	22
	คศ.2	ชำนาญการ	2
รองผู้อำนวยการโรงเรียน	คศ.4	เชี่ยวชาญ	-
	คศ.3	ชำนาญการพิเศษ	19
	คศ.2	ชำนาญการ	12
รวมสายงานบริหาร			56
2. สายงานสอน			
	คศ.4	เชี่ยวชาญ	11
	คศ.3	ชำนาญการพิเศษ	427
	คศ.2	ชำนาญการ	278
	คศ.1		113
	ครูผู้ช่วย		61
รวมสายงานสอน			890

4. อำนาจหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เป็นหน่วยงานภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ จังหวัดพัทลุง มีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา พ.ศ.2560 ประกาศ ณ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 และมีอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่าย งบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดการและพัฒนา การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง บุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่ หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไประหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5. ทิศทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพทลึง ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายของรัฐบาล นโยบายและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของหน่วยงานอื่น ๆ และระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ความเชื่อมโยงเพื่อกำหนดทิศทาง ในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะ 5 ปีพ.ศ. 2566 - 2570 ดังนี้

6. วิสัยทัศน์ (Vision)

วิสัยทัศน์เป็นเข็มทิศนำทางการพัฒนาไปสู่อนาคตที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพทลึงจะใช้เป็น กรอบแนวทางในการพัฒนา จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ดังนี้

“เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” โดยกำหนดนิยามของวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อน ดังนี้

6.1 เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม หมายถึง องค์กรการศึกษาที่มีการกระทำใหม่ การสร้างใหม่ หรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสิ่งใด ๆ แล้วทำให้การศึกษา หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีแรงจูงใจในการเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกับผู้เรียน องค์กรที่สามารถพัฒนา ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานขององค์กรมากขึ้น

6.2 มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง

6.2.1 คุณภาพของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดี ต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่น และ ความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกาย จิตใจ และ สังคม

6.2.2 กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนด เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาคูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

6.2.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

6.3 น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง องค์กรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 หลักการ 2 เงื่อนไข 4 มิติดังนี้

6.3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

6.3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบรู้ และรอบคอบ

6.3.3 ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจ และการกระทำเป็นไปพอเพียง จะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ ดังนี้

1) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องสร้างเสริมให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และ ด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

2) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การฝึกฝนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ และความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และในชั้นปฏิบัติ การนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ต้องคำนึงถึง 4 มิติ ดังนี้

2.1 ด้านเศรษฐกิจลดรายจ่าย

2.2 ด้านสังคม

2.3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.4 ด้านวัฒนธรรม

6.4 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8C) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่

6.4.1 การอ่านออก (Reading)

6.4.2 การเขียนได้ (Writing)

6.4.3 การคิดเลขเป็น (Arithmetics) 8Cs ได้แก่

1) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

2) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา

(Critical Thinking and Problem Solving)

3) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ

(Collaboration, Teamwork and Leadership)

4) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ

(Communications, Information and Media Literacy)

5) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(Computing and ICT Literacy)

6) ทักษะอาชีพ และทักษะ การเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

7) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

8) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross –

cultural Understanding)

7. พันธกิจ (Mission)

พันธกิจ เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานตามหน้าที่ และตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วย พันธกิจ ดังนี้

7.1 จัดการศึกษาให้ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับความปลอดภัยจากภัยพิบัติ ภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อรองรับวิถีชีวิตใหม่

7.2 ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

7.3 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

7.4 เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

7.5 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีขีดความสามารถสูงในการจัดการศึกษาที่ตอบสนอง ทิศทางการพัฒนาประเทศ และยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

7.6 จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.7 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

8. เป้าประสงค์ (Goal)

เป้าประสงค์เป็นผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามพันธกิจที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง มุ่งหวังให้เกิดการบรรลุผลในปี พ.ศ. 2566 - 2570 มีรายละเอียดดังนี้

8.1 ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัย เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และมีภูมิคุ้มกัน จากภัยคุกคามทุกรูปแบบสามารถดำเนินชีวิตด้วยวิถีชีวิตใหม่

8.2 ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 มีศักยภาพตามความถนัด ความสามารถของพหุปัญญา สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และสามารถแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

8.3 ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาส เข้าถึงบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

8.4 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ และสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ ที่สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเข้มแข็ง

8.5 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

8.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีขีดสมรรถนะสูง มีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

9. ประเด็นกลยุทธ์ (Strategic Issue)

เพื่อการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ 4 ประเด็น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาศึกษา โดยจัดลำดับ ความสำคัญของประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม

การจัดการศึกษาในทุกกระบวนนั้นย่อมหวังให้ผู้เรียนทุกคนมีการพัฒนาในทุกๆด้านอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆปัจจัยที่เข้ามาสนับสนุน ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดก็เป็นอีกองค์ประกอบที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อเป็นเข็มทิศนำไปสู่อนาคตซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาศึกษาว่า เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 บ่งบอกให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้มีความตระหนักและเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และได้กำหนดกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมไปถึงสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ดำเนินไปตามทิศทางที่กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งก็คือ ประเด็นกลยุทธ์ข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า สร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และเป้าประสงค์ข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาส เข้าถึงบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม แสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อนักเรียนทุกคนที่เข้ารับบริการ อีกทั้งได้กำหนดพันธกิจต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้เห็นความสำคัญของการดูแลผู้เรียนทุกคนให้เกิดคุณภาพสูงสุดอย่างเท่าเทียมกัน

รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานการจัดโครงการต่างๆที่สนองกลยุทธ์ของเขตพื้นที่ดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงน้อมนำนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งมีสภาพและปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนใน 4 ด้าน คือ ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของ มนุษย์ที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและ ทางจิตใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้จัดตั้งศูนย์ความปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 1 ศูนย์ โดยสถานศึกษาในสังกัดดำเนินงานตามแผน มาตรการ แนวทางในการป้องกันและรักษา ความปลอดภัย และมีวิธีปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน

เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน และได้ดำเนินโครงการถอดบทเรียนจากเหตุการณ์เสียชีวิตของนักเรียน เพื่อถอดบทเรียนจาก เหตุการณ์เสียชีวิตของนักเรียน โดยการระดมความคิดเห็นและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น จากกลุ่มต่าง ๆ ประกอบด้วย กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน, กลุ่มครูแนะแนว, กลุ่มครูฝ่ายปกครอง, นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการช่วยเหลือนักเรียน เด็กและวัยรุ่น จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้ทุกคนได้ตระหนัก และเห็นจุดบกพร่องในแต่ละด้านเพื่อหาวิธีการแก้ไขและปรับปรุงไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำในอนาคต

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 สร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการพาน้องกลับมาเรียน เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำให้กับผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและ เท่าเทียม โดยดำเนินการสำรวจและติดตามเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันเข้าสู่ระบบการศึกษาภาคบังคับ โรงเรียนในสังกัด จำนวน 27 โรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนป้องกันเด็กออกจากระบบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหลื่อมล้ำ ต้องเผชิญกับปัญหาการใช้แรงงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาตนเอง การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรมีรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นแบบอย่างได้ 1 รูปแบบ คือรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการ “LAN-ACTION-LEF MODEL” สถานศึกษา มีหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบการจัดการเรียนการสอนสู่ฐานสมรรถนะ และ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามแนวทางพหุปัญญา ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน (Assessment for Learning) เพื่อให้รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ/หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานวัดและประเมินผล มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถ และทักษะการนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานไปวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนด้านการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา และใช้แบบสำรวจวัดแวວความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ครูผู้สอน ในสังกัดได้รับอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถออกแบบและนำความรู้สู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนา ทักษะความสามารถการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูได้รับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการหลากหลายรูปแบบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน PISA 2022 และนำผลไปขยายต่อให้ ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในสถานศึกษาเตรียมความพร้อมรับการประเมินระดับนานาชาติ (PISA 2022) ทั้งนี้ยังจัดการแข่งขันทักษะภาษาไทยเนื่องในสัปดาห์วันภาษาไทยแห่งชาติ ปี 2565 เพื่อให้นักเรียนได้แสดงศักยภาพ ความสามารถของตนเอง

โดยจัดการแข่งขันระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ชนะการแข่งขันระดับสำนักงานเขตพื้นที่ เป็นตัวแทนไปแข่งขันระดับประเทศต่อไป

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุฯ ดำเนินการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุฯ เพื่อรับทราบนโยบายในการจัดการศึกษา และน่านโยบายสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นการพัฒนาองค์กรที่ดีขึ้นและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีในองค์กรและสาธารณชน ให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหุฯ มีผลการดำเนินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้คะแนน 98.52 % อยู่ในระดับ AA และดำเนินการสร้างวินัยและการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างรู้คุณค่า เลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีวินัยและจิตสำนึกด้านการผลิตและ การบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถคัดแยกขยะได้และลดปริมาณขยะลงให้กับบุคลากรในสังกัด และทั้งนี้ได้กำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพร้อมใช้งาน อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรองรับบุคลากรในสังกัด มีระบบประชุมทางไกล (Tele Conference) ใช้งานได้อย่างดี ช่วยลดเวลาในการเดินทางมาประชุม ทำให้ครูมีเวลาในการสอนและเตรียมการสอนได้เต็มที่ และมีข้อมูลสารสนเทศ สำหรับการบริหารจัดการและวางแผนโดยเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ สามารถเข้าถึงได้ง่ายช่วยให้สะดวกในการค้นหา และสถานศึกษาได้รับการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้น และตัวชี้วัดของรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพหุฯ อย่างต่อเนื่องและส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วิจัยในประเทศ

พรศักดิ์ ผกากรอง (2562: 84) ได้ศึกษาการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูทุกคนมีการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนเหลือนักเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย จัดทำข้อมูลเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

สุภัทสร สุริยะ (2562: 76) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานครในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน

ไกรฤกษ์ วิฬาสวรรณ์ (2564: 3) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สภาพที่คาดหวังในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้านได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้านได้แก่ การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน 2) ด้านผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล พบว่า ความต้องการจำเป็นในด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนอยู่ในระดับสูงสุด ลำดับที่ 2 คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ลำดับที่ 3 คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ลำดับที่ 4 คือ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคลและ ลำดับสุดท้าย คือ ด้านการคัดกรองนักเรียนตามลำดับ

ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 83) ได้ศึกษา การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 45) ได้ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า 1. ระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2. เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิวา ขุนชำนาญ (2564: 3) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า 1) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อยได้ คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริม และพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ ในการทำงาน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรี ชูแก้ว และสุนทร โคตรบรรเทา (2565: 531) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเสนาให้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเสนาให้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเสนาให้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ส่วนอีกสองด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเสนาให้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า (1) เมื่อครูมีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเสนาให้ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นมากกว่าครูที่มี ระดับศึกษาปริญญาตรี

พัชริภา ศรลัมภ์ และรัตนา กาญจนพันธ์ (2565: 189-190) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ระดับ 2) ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัด

สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิริพร ธรรมปรีชา และอุไร สุทธิแย้ม (2565: 26) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่าการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. วิจัยต่างประเทศ

Glazier, 2004 (อ้างถึงใน อภิญญา สงน้อย, 2565: 51) ได้ศึกษาการสำรวจทัศนคติของนักวิชาการการศึกษาสามัญในเรื่อง เกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ทัศนคติของครู นักวิชาการการศึกษาสามัญ ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับ ตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงาน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนของครู นักวิชาการการศึกษาสามัญ ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตตอนใต้ของแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของครู นักวิชาการการศึกษาสามัญ ซึ่งมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวโน้มสูงในการมองว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงาน และมีความ พร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่า นอกจากนี้ครูกับ นักวิชาการการศึกษาสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง ของพวกเขา และมีความเต็มใจที่จะทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้น สุดท้ายมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการจัดการประเมินผลตาม ระดับชั้นเรียน เพื่อนำไปทำการวางแผนงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อ กระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

Williams, 2008 (อ้างถึงใน ศิवा ขุนชำนาญ, 2564: 58) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการศึกษา การบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ด้านทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างส่วนเชื่อมต่อกับเรื่องสุขภาพของเยาวชน การวิจัยเชิงบรรยายแบบกรณี ศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการ

วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ เพื่ออธิบายความแตกต่าง ของแต่ละโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อสำรวจว่าโครงสร้างด้าน การบริหารจัดการองค์กรแบบที่ขาดหายไป วิธีการรวบรวม ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียน จากภายนอก จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในส่วนของคุณภาพโดยใช้กลยุทธ์แบบเน้นกรณี ศึกษาในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในหลายๆ กรณีผลการวิจัย พบว่ามีความแตกต่างกันในพฤติกรรม ด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และพบว่า ความแตกต่างนี้ มีความเด่นชัดที่สุดใน การบริหารกระบวนการด้านการติดตามผล และยังมีผลกระทบต่อนักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

Jared Rodger Smith, 2017 (อ้างถึงใน กฤษภานุรักษ์ พุทธิระ, 2564: 83) ได้ทำการศึกษา การรับรู้ของนักเรียน เกี่ยวกับการดูแลของครูของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า กิจกรรมสำหรับการดูแล นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 5 กิจกรรม ดังนี้ 1) การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานของนักเรียน 2) การตอบสนองนักเรียนเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ 3) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนา 4) แสดงทัศนคติที่ดีและมองโลกในแง่ดี และ 5) การให้เกียรติความสนใจในมุมมองของนักเรียน

Jackson, 2018 (อ้างถึงใน นูรมาน พิทักษ์สุสันต์, 2564: 34) ได้ศึกษาผลกระทบของการจัดกลุ่มที่ปรึกษาปัญหา พฤติกรรมด้านเยาวชนปัญญา โดยเน้นเทคนิคการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและ ประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนี้มี ผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองโดยมีข้อเสนอแนะ ควรปฏิบัติงานกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ ผู้แนะแนวต้องมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดี และการจะทราบถึงผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงจำเป็นที่จะต้องสอบถามหรือเก็บข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปเพื่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 890 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 269 คน ซึ่งได้มา จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970: 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มสถานศึกษาแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก แสดงรายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	2	20	17
ขนาดกลาง	17	349	103
ขนาดใหญ่	5	222	67
ขนาดใหญ่พิเศษ	3	299	82
รวม	27	890	269

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงโดยการสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครู มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาการวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การกำหนดกรอบแนวคิด สมมติฐาน และนิยามศัพท์เฉพาะ
5. การกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพขอเครื่องมือการวิจัย
 - 5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
7. รายงานผลและเผยแพร่งานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังตาราง 8

ตาราง 8 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัตลุง	ข้าราชการครู จำนวน 269 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2	เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัตลุง ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา	ข้าราชการครู จำนวน 269 คน	แบบสอบถาม	t-test F-test
3	เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง	ข้าราชการครู จำนวน 269 คน	แบบสอบถาม ปลายเปิด	สรุปเป็นความ เรียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล	จำนวน	6	ข้อ
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	จำนวน	7	ข้อ
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	จำนวน	5	ข้อ
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน	จำนวน	6	ข้อ
5. ด้านการส่งต่อ	จำนวน	6	ข้อ

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีเกณฑ์ ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ระดับ 5 หมายถึง	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน
5. ด้านการส่งต่อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. สร้างแบบสอบถาม โดยตอนที่ 1 ใช้แบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษาและดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำก่อนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ด้วยการตรวจสอบหาค่าความ สอดคล้องและหาค่าความเที่ยงตรงเพื่อวัดความสอดคล้องภายในโดยประเมินแบบสอบถามว่าข้อ คำถามแต่ละข้อ สามารถวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบ คุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ นำผลมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	-1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ ดังภาคผนวก ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับ ข้าราชการครูสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถามรายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73) ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เท่ากับ 0.806 ด้านการคัดกรอง นักเรียน เท่ากับ 0.872 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เท่ากับ 0.849 ด้านการป้องกันและ แก้ปัญหานักเรียน เท่ากับ 0.937 ด้านการส่งต่อ เท่ากับ 0.908 และทั้งฉบับ เท่ากับ 0.884 ดังภาคผนวก ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามในแอปพลิเคชัน Google Form ซึ่งผู้วิจัยจะทำการตัวอย่างจัดส่งไปยังกลุ่มทางระบบ My Office ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยระบุรายละเอียดจำนวนข้าราชการครูของแต่ละสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเอกสารชี้แจงการตอบแบบสอบถาม
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.2 วิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้านด้วยการ
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

2.3.1 t-test แบบ Independent Samples Test

2.3.2 F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
และหากมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ภาพรวมและรายข้อ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ t-test จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้ สถิติ One-way ANOVA (F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบ รายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งจากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 269 ฉบับ ได้รับแบบถามกลับคืน จำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	178	66.20
สูงกว่าปริญญาตรี	91	33.80
รวม	269	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	57	21.19
5 – 10 ปี	143	53.16
มากกว่า 10 ปี	69	25.65
รวม	269	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	17	6.32
ขนาดกลาง	106	38.29
ขนาดใหญ่	67	24.91
ขนาดใหญ่พิเศษ	82	30.49
รวม	269	100.00

จากตาราง 9 พบว่าทั่วไปของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำนวน 269 คน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20 และระดับสูง กว่าปริญญาตรี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ตามลำดับ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 53.16 รองลงมา คือ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 25.65 และครูที่มีประสบการณ์ ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 21.19 ตามลำดับ และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 38.29 รองลงมา คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 30.49 ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 24.91 และครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเล็ก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.32 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ภาพรวมและรายข้อ ตัวแปรตามทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล ขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน ขั้นตอนการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ขั้นตอนการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และขั้นตอนการส่งต่อ ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.25	0.35	มาก
2	การคัดกรองนักเรียน	4.26	0.32	มาก
3	การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.39	0.33	มาก
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน	4.52	0.25	มากที่สุด
5	การส่งต่อ	4.53	0.24	มากที่สุด
รวม		4.38	0.21	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.24$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.25$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.33$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.32$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.35$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น	4.29	0.73	มาก
2	สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก้ไขนักเรียน	4.27	0.73	มาก
3	สถานศึกษาการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านพฤติกรรมทางเพศ	4.16	0.73	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
4	การบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยมีวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายตามประเด็นในแต่ละด้าน	4.26	0.74	มาก
5	มีวิธีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีการใช้เครื่องมือและแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในกระบวนการดำเนินงานตามประเด็นในแต่ละด้าน	4.23	0.75	มาก
6	สถานศึกษามีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ	4.26	0.73	มาก
รวม		4.25	0.35	มาก

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.73$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก้ไขนักเรียน ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.73$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านพฤติกรรมทางเพศ ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.73$)

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์	4.21	0.74	มาก
2	สถานศึกษามีการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น	4.28	0.76	มาก
3	สถานศึกษามีการมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	4.33	0.74	มาก
4	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	4.25	0.76	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้เก็บข้อมูลไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเองถูกจัดไว้ในกลุ่มใด	4.25	0.74	มาก
6	สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองและลงบันทึกในรูปแบบสรุปผลการคัดกรองและการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน	4.26	0.73	มาก
7	สถานศึกษามีเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันและแก้ไขปัญหาดต่อไป	4.25	0.76	มาก
รวม		4.26	0.32	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.74$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.76$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.74$)

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการดำเนินงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง	4.32	0.70	มาก
2	สถานศึกษากิจกรรมส่งเสริมในการพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	4.29	0.73	มาก
3	สถานศึกษามีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการอื่น ๆ พิเศษ เป็นต้น	4.27	0.72	มาก
4	สถานศึกษามีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนและรับผิดชอบการดำเนินงานจัดกิจกรรม	4.44	0.56	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
รวม		4.39	0.33	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$ $SD = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนและรับผิดชอบการดำเนินงานจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.56$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น สถานศึกษามีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการอื่น ๆ พิเศษ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.72$)

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการหาวิธีการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนไม่ให้เป็นปัญหาของสังคม	4.50	0.53	มาก
2	สถานศึกษามีวิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การประสานกับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการจัดกิจกรรม และการติดตาม รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง	4.51	0.51	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น	4.50	0.53	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.59	0.49	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานได้	4.48	0.53	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
6	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยสามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้	4.53	0.51	มากที่สุด
รวม		4.52	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$ SD = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.59$, SD = 0.49) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยสามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้ ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานได้ ($\bar{X} = 4.48$, SD = 0.53)

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการส่งต่อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น	4.51	0.53	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายใน	4.55	0.53	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการบริหารงานในการให้ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้	4.53	0.51	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายนอก	4.56	0.53	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการบริหารงานในการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา	4.49	0.52	มาก
6	สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	4.52	0.52	มากที่สุด
รวม		4.52	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

ที่สุด ($\bar{X} = 4.52$ SD = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายนอก ($\bar{X} = 4.56$, SD = 0.53) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายใน ($\bar{X} = 4.55$, SD = 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานในการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกรณีที่เกิดความสามารถของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, SD = 0.52)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตาราง 16 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ปริญญาตรี (n = 178)		สูงกว่า ปริญญาตรี (n = 91)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.24	0.36	4.25	0.32	-.193	.847
2. การคัดกรองนักเรียน	4.28	0.32	4.21	0.32	1.733	.085
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.38	0.34	4.39	0.30	-.146	.884
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.53	0.26	4.49	0.23	1.357	.176
5. การส่งต่อ	4.54	0.25	4.50	0.22	1.189	.236
ภาพรวม	4.39	0.21	4.36	0.19	1.139	.256

จากตาราง 16 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตาม
ประสบการณ์ทำงาน

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ประสบการณ์ทำงาน					
	น้อยกว่า 5 ปี (n=57)		5-10 ปี (n=143)		มากกว่า 10 ปี (n=69)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.21	0.37	4.24	0.35	4.29	0.33
2. การคัดกรองนักเรียน	4.25	0.35	4.25	0.32	4.30	0.30
3. การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.30	0.37	4.43	0.31	4.37	0.31
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน	4.54	0.26	4.50	0.25	4.54	0.23
5. การส่งต่อ	4.53	0.29	4.53	0.23	4.52	0.22
รวม	4.37	0.23	4.38	0.22	4.40	0.18

จากตาราง 17 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ปรากฏผลดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.26$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.29$) การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.37$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.35$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.37$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.23$) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.25$) การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.31$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 0.32$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.35$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วน

ใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.23$) การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.22$) การส่งเสริมและพัฒนา
นักเรียน ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.31$) ด้านการการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.30$) และด้านการ
รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.33$) ตามลำดับ

ตาราง 18 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ด้าน	การบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	ประสบการณ์ทำงาน				
			df	SS	MS	F	Sig
1.	การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.188	.974	.767	.465
		ภายในกลุ่ม	266	32.674	123		
		รวม	268	32.862			
2.	การคัดกรองนักเรียน รายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.117	.059	.573	.565
		ภายในกลุ่ม	266	27.246	.102		
		รวม	268	27.363			
3.	การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.686	.343	3.262*	.040
		ภายในกลุ่ม	266	27.974	.105		
		รวม	268	28.661			
4.	การป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.107	.054	.870	.420
		ภายในกลุ่ม	266	16.411	.062		
		รวม	268	16.518			
5	การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	2	.003	.001	.024	.976
		ภายในกลุ่ม	266	15.631	.059		
		รวม	268	15.633			
ภาพรวม	ระหว่าง กลุ่ม	2	.033	.016	.380	.684	
		ภายในกลุ่ม	266	11.553	.043		
		รวม	268	11.586			

จากตารางที่ 18 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตาม
ประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 19

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ประสิทธิภาพการทำงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		4.30	4.43	4.37
น้อยกว่า 5 ปี	4.30		.047*	.551
5-10 ปี	4.43			.420
มากกว่า 10 ปี	4.37			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผลการทดสอบรายคู่ของประสิทธิภาพการทำงานที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสิทธิภาพการทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ขนาดสถานศึกษา							
	ขนาดเล็ก (n=17)		ขนาดกลาง (n=106)		ขนาดใหญ่ (n=67)		ขนาดใหญ่พิเศษ (n=82)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.32	0.45	4.28	0.37	4.29	0.27	4.15	0.34
2. การคัดกรองนักเรียน	4.50	0.39	4.28	0.31	4.24	0.32	4.21	0.30
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.34	0.45	4.41	0.36	4.40	0.29	4.35	0.29
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.48	0.29	4.55	0.28	4.53	0.17	4.48	0.25

ตาราง 20 (ต่อ)

การบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ขนาดสถานศึกษา							
	ขนาดเล็ก (n=17)		ขนาดกลาง (n=106)		ขนาดใหญ่ (n=67)		ขนาดใหญ่ พิเศษ (n=82)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
นักเรียน								
5. การส่งต่อ	4.44	0.30	4.57	0.28	4.56	0.14	4.46	0.23
รวม	4.42	0.26	4.41	0.24	4.40	0.13	4.32	0.19

จากตารางที่ 20 พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.39$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.29$) ด้านการการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.30$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.45$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.45$) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.28$) การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.28$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.36$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.31$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.28$, $SD = 0.31$) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.25$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.23$) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.29$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.30$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.34$) ตามลำดับ

ตาราง 21 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ขนาดสถานศึกษา				
		df	SS	MS	F	Sig
1. การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	3	1.133	.378	3.156	.065
	ภายในกลุ่ม	265	31.729	.120		
	รวม	268	32.862			
2. การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.132	.437	4.449**	.005
	ภายในกลุ่ม	265	26.051	.098		
	รวม	268	27.363			
3. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	.182	.061	.563	.640
	ภายในกลุ่ม	265	28.479	.107		
	รวม	268	28.661			
4. การป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	.263	.088	1.427	.235
	ภายในกลุ่ม	265	16.256	.061		
	รวม	268	16.518			
5. การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	3	.835	.278	4.982**	.002
	ภายในกลุ่ม	265	14.799	.056		
	รวม	268	15.633			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.431	.144	3.415*	.018
	ภายในกลุ่ม	265	11.155	.042		
	รวม	268	11.586			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 21 พบว่า พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 22-24

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาด
สถานศึกษา โดยภาพรวม ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{X}$			
ขนาดเล็ก	4.42			
ขนาดกลาง	4.41			
ขนาดใหญ่	4.40			
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.32			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม นักเรียนผลการทดสอบรายคู่ของขนาดสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาด
สถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ขนาดสถานศึกษา	ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{X}$			
ขนาดเล็ก	4.50			
ขนาดกลาง	4.28			
ขนาดใหญ่	4.24			
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.21			

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการทดสอบรายคู่ของขนาดสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการส่งต่อ ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ขนาดสถานศึกษา		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
	$\bar{X}$	4.44	4.57	4.56	4.46
ขนาดเล็ก	4.44		.212	.298	.996
ขนาดกลาง	4.57			.997	.013*
ขนาดใหญ่	4.56				.057
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.46				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่าการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการส่งต่อผลการทดสอบรายคู่ของขนาดสถานศึกษา ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดกลาง และครูที่มีขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 แสดงจำนวนข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	
1.1 ผู้บริหารควรลงพื้นที่จริงด้วยตนเอง	60
1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน	27
1.3 สถานศึกษาควรมีการจัดทำข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับนักเรียนจากการศึกษาข้อมูลหลากหลายด้าน	33
1.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	9
1.5 ผู้บริหารสถานศึกษามีควรสร้างกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครองให้มากขึ้น	5
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	
2.1 สถานศึกษาควรมีการทำข้อมูลการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	42
2.2 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความถนัดและความต้องการของนักเรียนทุกคน	18
2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านการคัดกรองนักเรียน	22
2.4 สถานศึกษาควรมีหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูในการคัดกรองนักเรียน	14
2.5 สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคัดกรองข้อมูลของนักเรียน	5
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับขั้นตอนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	49
3.2 สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ตามความถนัดและความต้องการของนักเรียน	30
3.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น	21
3.4 สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม	3
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	
4.1 ทุกฝ่ายในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน	39
4.2 สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงาน	37
4.3 ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน	15
4.4 สถานศึกษาควรแก้ปัญหาให้เร็วที่สุดเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้เรียน	12

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	
4.5 สถานศึกษาควรมีกิจกรรมรองรับสำหรับการแก้ไขปัญหานักเรียน	6
5. ด้านการส่งต่อ	
5.1 สถานศึกษาควรมีช่องทางในการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน	42
5.2 สถานศึกษาควรมีขั้นตอนการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนที่เป็นขั้นตอนและชัดเจน	30
5.3 สถานศึกษาควรมีข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้องและครบถ้วน	18
5.4 สถานศึกษาควรคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนให้มากที่สุด	9
5.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งต่อนักเรียน	5

จากตาราง 25 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่จริงด้วยตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน สถานศึกษาควรมีการจัดทำข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับนักเรียนจากการศึกษาข้อมูลหลากหลายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และผู้บริหารสถานศึกษามีควรสร้างกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครองให้มากขึ้น

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการทำข้อมูลการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความถนัดและความต้องการของนักเรียนทุกคน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านการคัดกรองนักเรียนและสถานศึกษาควรมีหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูในการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคัดกรองข้อมูลของนักเรียน

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับขั้นตอนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ตามความถนัดและความต้องการของนักเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น และสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ทุกฝ่ายในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงาน ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

นักเรียน สถานศึกษาควรแก้ปัญหาให้เร็วที่สุดเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้เรียน และสถานศึกษาควรมีกิจกรรมรองรับสำหรับการแก้ไขปัญหานักเรียน

5. ด้านการส่งต่อ มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีช่องทางการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน สถานศึกษาควรมีขั้นตอนการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนที่เป็นขั้นตอนและชัดเจน สถานศึกษาควรมีข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้องและครบถ้วน สถานศึกษาควรคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนให้มากที่สุด และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งต่อนักเรียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวนข้าราชการครูทั้งหมด 890 คน จากสถานศึกษาทั้งหมด 27 แห่งโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีจำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.884 แบบสอบถาม มีทั้งสิ้น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยยึดขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 6) ทั้งหมด 5 ด้าน 1) ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามผ่านแอปพลิเคชัน Google Form มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 269 ฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว จากนั้นจึงอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก่นักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้านพฤติกรรมทางเพศ

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผน และรับผิดชอบการดำเนินงานจัดกิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น สถานศึกษามีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการอื่น ๆ พิเศษ เป็นต้น

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยสามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิเทศติดตามผลการดำเนินงานได้

1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายนอกโรงเรียน คือ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายใน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานในการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

2.3 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด
เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการ
ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการการคัดกรองนักเรียน และการรู้จักนักเรียนเป็น ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
โดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2.4 ผลจากการศึกษาข้อเสนอแนะของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุงเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน พบว่า

2.4.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่จริงด้วยตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน สถานศึกษาควรมีการจัดทำข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับนักเรียนจากการศึกษาข้อมูลหลากหลายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครองให้มากขึ้น

2.4.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการทำข้อมูลการคัดกรองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามความถนัดและความต้องการของนักเรียนทุกคน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านการคัดกรองนักเรียนและสถานศึกษาควรมีหน่วยงานหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูในการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการคัดกรองข้อมูลของนักเรียน

2.4.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับขั้นตอนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้ตามความถนัดและความต้องการของนักเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น และสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม

2.4.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ทุกฝ่ายในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงาน ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน สถานศึกษาควรแก้ปัญหาให้เร็วที่สุดเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับนักเรียน และสถานศึกษาควรมีกิจกรรมรองรับสำหรับการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

2.4.5 ด้านการส่งต่อ มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีช่องทางในการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน สถานศึกษาควรมีขั้นตอนการดำเนินงานด้านการส่งต่อนักเรียนที่เป็นขั้นตอนและชัดเจน สถานศึกษาควรมีข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้องและครบถ้วน สถานศึกษาควรคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนให้มากที่สุด และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งต่อนักเรียน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ให้ความสำคัญกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีพันธกิจเพื่อเพิ่มโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด สอดคล้องกับวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและ รายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของ ไกรฤกษ์ วิหาสุวรรณ (2565: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและครูประจำชั้นจะต้องดำเนินการรวบรวมเพื่อใช้เป็นสารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่งสามารถเอาไปใช้ในการช่วยเหลือ ติดตามนักเรียนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนั้นยังต้องใช้เป็นข้อมูลเพื่อทราบถึงข้อมูลส่วนตัว ครอบครัว และการเป็นอยู่เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอดคล้องกับวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล โดยภาพรวมและ รายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 83) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงด้านการคัดกรอง

นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาจะต้องมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังต้องมีการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแยกผู้เรียนออกตามความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีแนวทางการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ญานิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 83) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนทุกคนในสถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการจัดทำนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน แต่เนื่องจากการพัฒนาจะต้องมีวิธีการที่หลากหลายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน สอดคล้องกับวิจัยของ ศิวนา ขันนาญ (2564: 86) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่าด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับนางสาวสรัสสร สุริยะ (2562 :71) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็น ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีความเสี่ยงหรือเป็นปัญหานั้น อาจจะเป็นปัญหาที่ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นแนวทางในการจัดกิจกรรมก็จะต้องมีความแตกต่างตามลักษณะ

ของปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนให้มากที่สุด สอดคล้องกับ ผู้เรียน สอดคล้องกับวิจัยของ ศีวา ขุนชำนาญ (2564: 86) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก นางสาวสัทสร สุริยะ (2562 :72) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารและ ครูมีความคิดเห็น ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อภายนอก ทั้งนี้อาจเป็นสถานศึกษาไม่สามารถแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่มีปัญหาหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ครอบคลุมทุกคน ในบางกรณีนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นั้น สอดคล้องกับผู้เรียน สอดคล้องกับวิจัยของ ศีวา ขุนชำนาญ (2564: 86) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหาร จัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 1 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านการส่งต่อ ส่วน ใหญ่อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 83) ได้ทำวิจัยเรื่อง การ จัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ครูที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่าง กัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือที่ ชัดเจนเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่ สอดคล้องกับวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562: 84) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่ แตกต่างกัน และสอดคล้องกับวิจัยของ ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 90) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์มากกว่า มีความเชี่ยวชาญและเข้าใจในระบบงานมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย ซึ่งกิจกรรมที่จัดเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนนั้นอาจจะมี การจัดอย่างต่อเนื่อง แต่ครูที่ขาดประสบการณ์อาจจะไม่เข้าใจในกระบวนการของการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ สอดคล้องกับ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ วิจัยของ ศิवा ขุนชำนาญ (2564: 89) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลกับ ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของปัจจัยต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นระบบการบริหารงาน ความพร้อมด้านบุคลากรที่รับผิดชอบ ความพร้อมด้านงบประมาณจึงทำให้เป็นข้อจำกัดของสถานศึกษาในบางแห่งที่ทำให้ไม่สามารถบริหารงานได้เช่นเดียวกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมในทุกด้าน สอดคล้องกับนางสาวสุภัทสร สุริยะ (2562: 76) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของ

สถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยัง สอดคล้องกับ ญานิศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 84) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การ จัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้าน การส่งต่อนักเรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีข้อเสนอแนะสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ ด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรลงพื้นที่จริงด้วย ตนเอง ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน มีการจัดทำข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับนักเรียน จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหลากหลายด้าน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ ควรสร้างกิจกรรมระหว่างครูกับนักเรียนและผู้ปกครองให้มากขึ้น ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ทุกฝ่ายในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน สร้าง ความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินงาน ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการ ป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ควรแก้ปัญหาให้เร็วที่สุดเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้เรียนและมีกิจกรรม รองรับสำหรับการแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรมีช่องทางในการทำงาน ร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน มีขั้นตอนการดำเนินงานด้านการส่งต่อ นักเรียนที่เป็นขั้นตอนและชัดเจน มีข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้องและครบถ้วน คำนึงถึงประโยชน์ของ นักเรียนให้มากที่สุด และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการส่งต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภรเกษม ปรงผล (2560: 40) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีความสำคัญ โดยทุก ฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ในการพัฒนาและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนเป็น บุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มี คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิต ที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา จันทิมา นกอยู่ (2566: 40) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้นมีความสำคัญที่จะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีข้อมูลนักเรียน ที่แท้จริง ของนักเรียนทุก ๆ ด้าน และสามารถนำข้อมูลด้านต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อการรู้จัก และ เข้าใจ นักเรียนแต่ละบุคคลอย่างละเอียดรอบด้าน รวมทั้งเพื่อเป็นการจัดกลุ่มและการคัดกรอง นักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นจะได้ร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีพัฒนาการที่ก้าวหน้าต่อไป ในทุกด้านจึงนำไปสู่การวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่าง เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการ นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการ นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ คือ

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการบริหารให้มีการจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูล นักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และควรให้ความสำคัญและสนับสนุนครูที่ดำเนินงานด้านการรู้จัก นักเรียนรายบุคคลให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกที่สุด

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับข้อมูลโดยวิธีการที่เหมาะสมและ หลากหลายและนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาเพื่อนำมาวิเคราะห์ในการจัดรูปแบบการดำเนินงานด้าน ถัดไปได้อย่างถูกต้อง

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมในการ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความต้องการของนักเรียน และควรมีการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้เรียนในการดำเนินงานต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินงานในด้านดังกล่าว

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์หาสาเหตุของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา อย่างใกล้ชิด และมีกิจกรรมการแก้ไขและป้องกันที่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลเพื่อให้เกิดความ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และในการดำเนินงานสถานศึกษาควรมีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ง่ายต่อการนิเทศติดตาม

1.5 ด้านการส่งต่อ

สถานศึกษาควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านการส่งต่ออย่างถูกต้องมีระเบียบ แบบแผนตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อให้ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างรวดเร็วและมีวิธีการ ส่งต่อหน่วยงานภายนอกให้ครอบคลุมปัญหาของนักเรียนให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาพหุ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมตามบริบทสถานศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่นๆ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านการจัดสรรหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดประสบการณ์จากหน่วยงานภายนอก ด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ข้อดี ข้อเสีย ผลกระทบภายนอกและภายในสถานศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2546). คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไกรฤกษ์ วิภาสวรรณ. (2565). ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กฤษณ์ธิดา พุทธิระ. (2564). การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กัลยาณี ศิวธรรมปัญญา. (2565). การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จันทิมา นกอยู่. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จรี ชูเกื้อ และสุนทร โคตรบรรเทา. (2565). “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเส้าไห้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1”. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 9(3), 530-542.
- ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒ. (2564) การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณณัฐ ช่วยงาน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ณัฐภรณ์ สมภาร. (2566). การศึกษาและวิเคราะห์หลักสารานุกรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เทิดศักดิ์ ยะยอง. (2562). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธวัชชัย แสนดวง. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธีรพงศ์ อุปทุม. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ตามทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิษภา เจริญรวย. (2566). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิษฐา กลิ่นเอี่ยม. (2561). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดป่าจั่ว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นุชรี ผึ้งคุ้ม. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา ชมที. (2566). การศึกษาและการวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประภาส จิตรักศิลป์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรศักดิ์ ผลการอง. (2562). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พัชริกา ศรลัมภ์และ รัตนา กาญจนพันธ์. (2565). “การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มโรงเรียน เมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1”. วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academil มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 7(9), 189-198.
- พิมพ์พิชญ์ สุภายอง. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มานิช ตัญยงค์. (2564). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สหวิทยาเขตพุเตย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รัชพล เทียงดี. (2563). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ฤทธิชัย ภู่อ่างค์. (2563). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิวา ขุนชำนาญ. (2564). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ศุภกรเกษม ปรงผล. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570). พัทลุง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียนของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2566). ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สิริพร ธรรมปรีชา และอุไร สุทธิแย้ม. (2565). “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1”. วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academil มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 7(7), 15-26.
- สุนิสา มัยจัน. (2563) การศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุภัสสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม.
- สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- สุวจิย์ คันธมาศ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อภิญา สมน้อย. (2565). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อรุพงษ์ งานฉม้าง. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัษฎา สุวดี. (2565). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อาริษา วัฒนศรีใหญ่. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อุบลวรรณ ประจง. (2566). การศึกษาบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ ดร.มนต์ทิwa ไชยแก้ว

ตำแหน่ง อาจารย์
 สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลการศึกษา
2. นายพร มั่นคง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนควนขนุน
 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. นางสาวเกษรา นุ้ยขาว

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนควนขนุน
 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๑๖๙

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณพร มั่นคง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายสุเมธ อีสโม รหัส ๖๕๖๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนี้ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

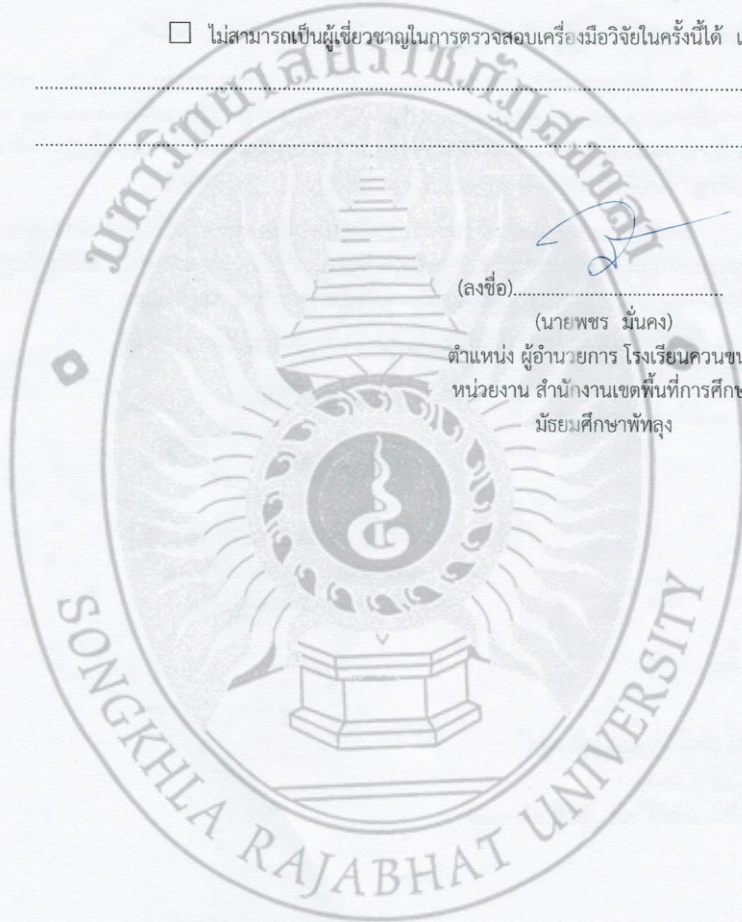
โทร. ๐๘ ๑๘๘๘ ๑๖๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นายพชร มั่นคง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายสุเมธ อีสโม รหัส ๖๕G๑๘๐๐๓๑ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(นายพชร มั่นคง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนควนขนุน
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๑๗๑

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเกษรา นัยขาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายสุเมธ อีสโม รหัส ๖๕G๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย
เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัตลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มี
ความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
ของนักศึกษาคนดังกล่าว พร้อมนำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. ๐๘ ๑๘๘๘ ๑๖๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

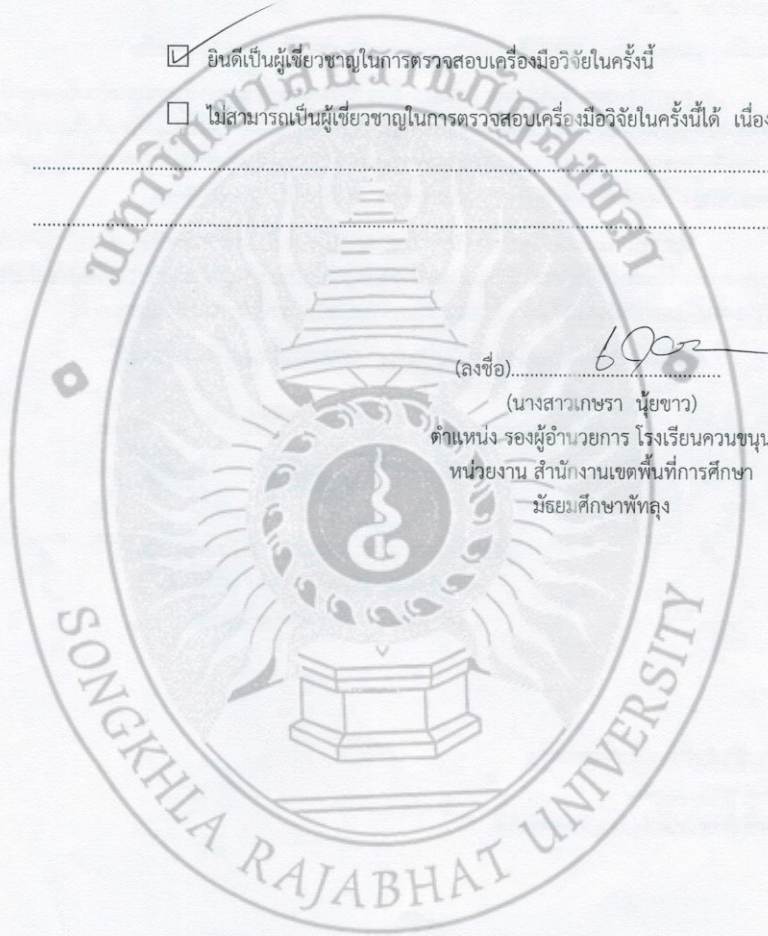
ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นางสาว เกษรา น้อยขาว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายสุเมธ อีสโม รหัส ๖๕๐๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” นั้น ข้าพเจ้าทราบบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(นางสาวเกษรา น้อยขาว)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนควนขนุน
หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพัทลุง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ งานสนับสนุนพันธกิจอุดมศึกษา บันทึกศึกษา โทร. ๑๒๒๐

ที่ คคศ.

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

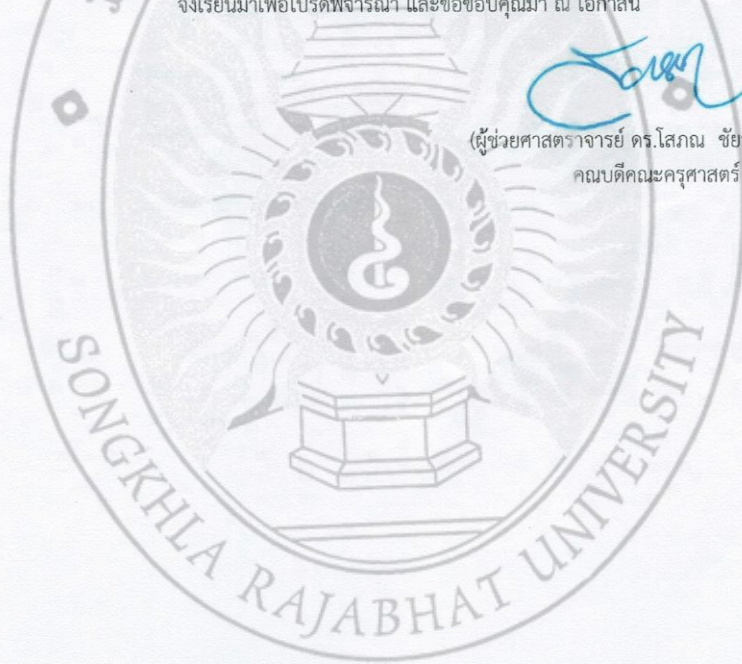
เรียน อาจารย์ ดร.มนต์ทิศา ไชยแก้ว

ด้วย นายสุเมธ อีสโม รหัส ๒๕G๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัยเรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

คณะครุศาสตร์พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในเรื่องที่นักศึกษาทำการค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษา ทั้งนี้ ได้นำส่งเครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

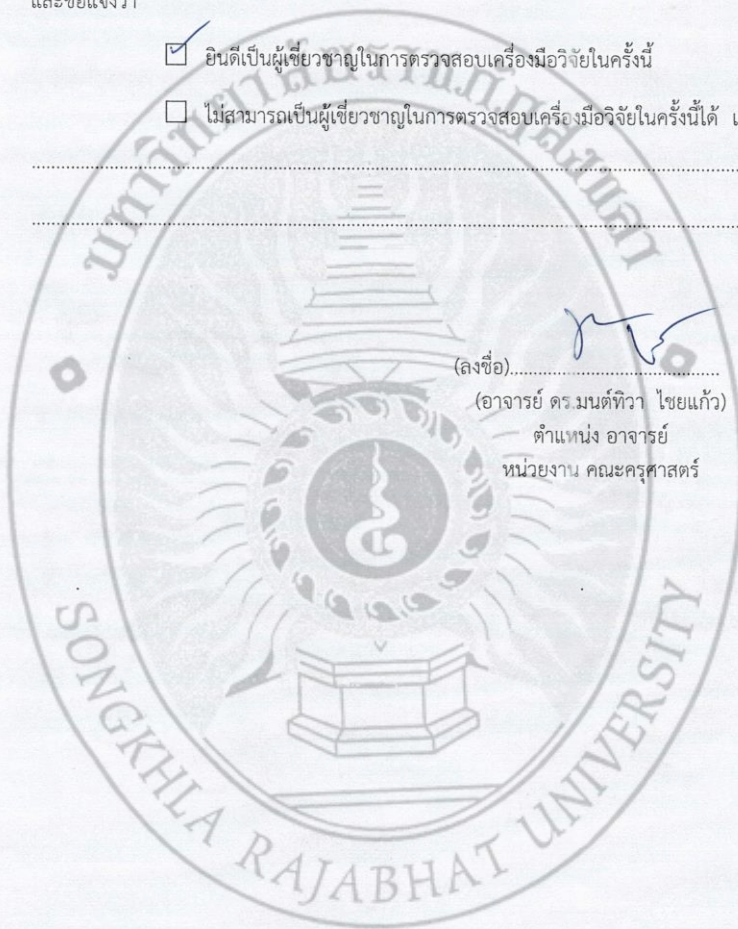
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)
คณบดีคณะครุศาสตร์

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์ ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายสุเมธ อัสโม รหัส ๖๕G๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....
 (อาจารย์ ดร.มนต์ทิวา ไชยแก้ว)
 ตำแหน่ง อาจารย์
 หน่วยงาน คณะครุศาสตร์

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๗/๑๑๗๕

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

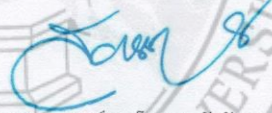
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายสุเมธ อีสโม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๕G๑๘๐๐๓๑ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การทำค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกระบวนการวิจัย ตามเป้าหมายของหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จึงพิจารณาเลือกโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา (กลุ่มตัวอย่าง) ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ทั้งนี้ กำหนดการวันและเวลา นักศึกษาผู้ทำวิจัยจะประสานงานกับท่านด้วยตนเองอีกครั้ง และขอรับรองว่าการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแต่เพียงการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดเท่านั้น จะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือส่งผลเสียต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ ชัยวัฒนกุลวานิช)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

โทร. ๐๘ ๑๘๙๘ ๑๖๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ educate@skru.ac.th

ผู้ประสานงาน นายสุเมธ อีสโม โทร. ๐๙ ๗๓๕๘ ๔๔๔๑

-๒-

แบบตอบรับให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล

ตามที่หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ นายสุเมธ อีสโม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รหัส ๖๕G๑๘๐๐๓๑ (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุมัติให้ทำคั่นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง” เข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูล ณ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง เพื่อประกอบการทำคั่นคว้าอิสระ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว จึงพิจารณา ดังนี้

- ☒ ยินดีให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงาน
- ☐ ไม่สะดวกให้นักศึกษาเข้าทำการทดสอบเครื่องมือวิจัย/เก็บข้อมูลในหน่วยงาน

(ลงชื่อ).....

(นางสกลญา สิริชุม)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง
หน่วยงาน.....

วันที่ ๑ / ๑๑ / ๖๖

(ขอความกรุณาส่งแบบตอบรับคืนให้นักศึกษา เพื่อใช้ประกอบการทำคั่นคว้าอิสระ)

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

QR Code แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง จำนวน 269 คน

<https://forms.gle/zh1ojHT9U8vYzv69>

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ นายสุเมธ อีสโม หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๗-๓๕๘๔๔๔๑

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนควนขนุน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัตลุง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

****ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง****

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์
 - 1.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
 - 1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Questionnaire) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
 3. แบบสอบถามนี้ใช้กับข้าราชการครู เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความกรุณาจากข้าราชการครู โปรดได้กรอกแบบสอบถามทุกข้อด้วยความเป็นจริง
 4. แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ
- ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายสุเมธ อีสโม

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ระดับการศึกษา
 - ☐ ปริญญาตรี
 - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ทำงาน
 - ☐ น้อยกว่า 5 ปี
 - ☐ 5 – 10 ปี
 - ☐ มากกว่า 10 ปี
3. ขนาดสถานศึกษา
 - ☐ สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 1-120 คน)
 - ☐ สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน 121-719 คน)
 - ☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 720-1,679 คน)
 - ☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียน 1,680 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

1. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาของท่าน
2. แบบสอบถามตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่เป็น เกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีความ เข้าใจนักเรียนมากขึ้น					
2	สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็น ประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม พัฒนา และการป้องกันแก้ไขนักเรียน					
3	สถานศึกษาการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้าน สารเสพติด ด้านความปลอดภัย และด้าน พฤติกรรมทางเพศ					
4	การบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลโดยมีวิธีการที่เหมาะสม และหลากหลายตามประเด็นในแต่ละด้าน					
5	มีวิธีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล โดยมีการใช้เครื่องมือและ แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในกระบวนการ ดำเนินงานตามประเด็นในแต่ละด้าน					
6	สถานศึกษามีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลโดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล ของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ					
การคัดกรองนักเรียน						
7	สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์					
8	สถานศึกษามีการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มา จำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษา จัดทำขึ้น					
9	สถานศึกษามีการมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์ การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริง					

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
10	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้เก็บข้อมูลไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเองถูกจัดไว้ในกลุ่มใด					
12	สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองและลงบันทึกในแบบสรุปผลการคัดกรองและการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียน					
13	สถานศึกษามีเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันและแก้ไขปัญหาดต่อไป					
การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน						
14	สถานศึกษามีการดำเนินงานเกี่ยวกับการสนับสนุนให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง					
15	สถานศึกษากิจกรรมส่งเสริมในการพัฒนานักเรียนในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
16	สถานศึกษามีวิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการอื่น ๆ พิเศษ เป็นต้น					
17	สถานศึกษามีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนและรับผิดชอบการดำเนินงานจัดกิจกรรม					
18	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับ					

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	พฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษา					
การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน						
19	สถานศึกษามีการหาวิธีการในการป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียนไม่ให้กลายเป็นปัญหาของ สังคม					
20	สถานศึกษามีวิธีการดำเนินงานประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การ ประสานกับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการ จัดกิจกรรม และการติดตาม รายงานผล ผู้เกี่ยวข้อง					
21	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีการจัด กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น					
22	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการ คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆให้เกิดความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ					
23	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีหลักฐาน เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนิเทศติดตามผล การดำเนินงานได้					
24	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยสามารถนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการป้องกันการแก้ไข ปัญหานักเรียนได้					
การส่งต่อ						
25	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน โดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนที่มี พฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น					

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
26	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อ ภายใน					
27	สถานศึกษามีการบริหารงานในการให้ครูที่ ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่ สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้					
28	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการส่งต่อ ภายนอก					
29	สถานศึกษามีการบริหารงานในการส่งนักเรียน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่ เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถของ สถานศึกษา					
30	สถานศึกษามีมีการติดตามผลการช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

.....

.....

2) การคัดกรองนักเรียน

.....

.....

.....

.....

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

.....

.....

.....

4) การป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน

.....

.....

.....

.....

5) การส่งต่อ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 26 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
1. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ประสบการณ์ทำงาน ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ขนาดสถานศึกษา ☐ สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 1-120 คน) ☐ สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียน 121-719 คน) ☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียน 720-1,679 คน) ☐ สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียน 1,680 คนขึ้นไป)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการ พิจารณา
		+1	0	-1		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลที่เป็น เกี่ยวกับนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมี ความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อ เป็นประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียน การ ส่งเสริมพัฒนา และการป้องกันแก้ไข นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาการดำเนินงานการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย และ ด้านพฤติกรรมทางเพศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	การบริหารงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยมีวิธีการที่ เหมาะสมและหลากหลายตามประเด็นในแต่ละ ด้าน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	มีวิธีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล โดยมีการใช้เครื่องมือและ แหล่งข้อมูลที่หลากหลายในกระบวนการ ดำเนินงานตามประเด็นในแต่ละด้าน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการดำเนินงานการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลโดยมีการบันทึกและ จัดเก็บข้อมูลของนักเรียนไว้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การคัดกรองนักเรียน						
7	สถานศึกษามีการนำข้อมูลที่ได้รับจากการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษา มีการนำผลที่ได้จากการ วิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่ สถานศึกษาจัดทำขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการ พิจารณา
		+1	0	-1		
9	สถานศึกษามีการมีการประชุมครู กำหนด เกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนให้ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนสามารถ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงาน โดยให้เก็บข้อมูลไว้เป็นความลับไม่ให้นักเรียนทราบว่าตนเองถูกจัดไว้ในกลุ่มใด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษามีวิธีการแยกนักเรียนตามเกณฑ์ การคัดกรองและลงบันทึกในแบบสรุปผลการ คัดกรองและการจัดทำเอกสารสารสนเทศผล การคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีเครื่องมือในการคัดกรอง นักเรียนอย่างเหมาะสมและหลากหลาย เพื่อ วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา และ การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังต่อไป	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน						
14	สถานศึกษามีการดำเนินงานเกี่ยวกับการ สนับสนุนให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มี คุณภาพและมีความภาคภูมิใจในตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษากิจกรรมส่งเสริมในการพัฒนา นักเรียนในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีวิธีการจัดกิจกรรมที่ หลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การ จัดประชุมผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน หรือโครงการอื่น ๆ พิเศษ เป็นต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษามีการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันวางแผนและรับผิดชอบการ ดำเนินงานจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการ พิจารณา
		+1	0	-1		
พฤติกรรมของนักเรียนและจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษา						
การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน						
19	สถานศึกษามีการหาวิธีการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนไม่ให้เกิดเป็น ปัญหาของสังคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีวิธีการดำเนินงานประกอบไป ด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การให้คำปรึกษา เบื้องต้น การประสานกับครูและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง เพื่อการจัดกิจกรรม และการ ติดตาม รายงานผลผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมีการจัด กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมใน ห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรม ซ่อมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมจะต้องมีการ คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละ บุคคลเพื่อที่จะจัดกิจกรรมต่างๆให้เกิดความ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยมี หลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถ นิเทศติดตามผลการดำเนินงานได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยสามารถ นิเทศติดตามผลการดำเนินงานการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การส่งต่อ						
25	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือ นักเรียนโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มคน ผู้เชี่ยวชาญ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มี ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการ ส่งต่อภายใน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการ พิจารณา
		+1	0	-1		
27	สถานศึกษามีการบริหารงานในการให้ครูที่ ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือ ผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือ นักเรียนได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษามีการบริหารงานโดยให้มีการ ส่งต่อภายนอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีการบริหารงานในการส่ง นักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือ องค์กรที่เกี่ยวข้อง กรณีที่เกินความสามารถ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีการติดตามผลการช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
1. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านการคัดกรองนักเรียน อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านการส่งต่อ อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 27 แสดงค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ค่าความเชื่อมั่น
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย	.884
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	.806
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	.872
3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	.849
4. ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ	.937
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	.908